

๐
32.0415
สช ๖๖๐

การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด
ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุภัทรา เสงวนิชย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

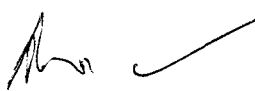
.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม)

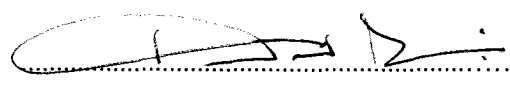
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผศ. ประณต คำนิม กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ และแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบ ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วีระ สุภากิจ ที่ให้ความช่วยเหลือวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยและให้แนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี จากความร่วมมือของคณะครู อาจารย์ โรงเรียนบดินทร์เคหา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ตลอดจนผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานของผู้วิจัยทุกท่าน ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจผู้วิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ อันเป็นสิริมงคลแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำความรู้นี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบหน้าที่การงานให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

สุภัทรา เสงวนิชย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน.....	9
ทฤษฎีพัฒนาการเศรษฐกิจ.....	11
ทฤษฎีการรับรู้.....	15
การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ.....	18
พฤติกรรมประหยัค : แนวทางการปฏิบัติคนในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ.....	20
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรม.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย : บุตรวัยรุ่น.....	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
สมมติฐานการวิจัย.....	40
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	78
สมมติฐานการวิจัย.....	78
วิธีการศึกษาค้นคว้า.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	83
การอภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	130

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	43
2 แสดงระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของ บิคา มารดา และบุตรวัยรุ่น โดยใช้เกณฑ์การหาค่าเฉลี่ย ของคะแนนการ การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541.....	52
3 แสดงระดับพฤติกรรมประหยัคของบิคา มารดา และบุตรวัยรุ่น.....	53
4 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วงพ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของบุตร วัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ.....	55
5 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ.....	55
6 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของบุตร วัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	56
8 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของ บุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls).....	57
9 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของบุตร วัยรุ่น เมื่อจำแนกตามรายได้.....	58
10 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม รายได้.....	58

11	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วงพ.ศ.2540-2541 ของบิดา มารดา ของบุตร วัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ.....	59
12	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม อาชีพ.....	59
13	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ.....	60
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามอายุ.....	60
15	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับ การศึกษา.....	61
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา.....	61
17	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์(Newman-Keuls).....	62
18	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามรายได้.....	63
19	วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามรายได้.....	63
20	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยวิธี ของนิวแมน-คูลส์(Newman-Keuls).....	64
21	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ.....	65
22	วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามอาชีพ.....	65

23	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม ประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยวิธี ของนิวแมน-คูลส์(Newman-Keuls).....	66
24	เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของ บุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามเพศ.....	67
25	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วงพ.ศ.2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	67
26	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	68
27	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนก ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	68
28	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ใน ช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน.....	69
29	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่นที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls).....	69
30	เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามเพศ.....	70
31	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมประหยัค ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	71
32	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อ จำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	71
33	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมประหยัค ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	72
34	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	72

35	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม ประหยัดของบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยวิธี ของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls).....	73
36	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด ในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น	74
37	คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา และ บุตรวัยรุ่น.....	74
38	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ใน ช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น.....	75
39	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิดา มารดา และ บุตรวัยรุ่น โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls).....	75
40	คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัด ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น.....	76
41	วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น.....	76
42	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม ประหยัด ของบิดา มารดา และ บุตรวัยรุ่น โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls).....	77
43	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวม ของแบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และแบบสอบถามพฤติกรรมประหยัด.....	110
44	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	127
45	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	129

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงขอบวนการของการรับรู้.....

15

ภูมิหลัง

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด จะเห็นได้จากชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทุกเพศทุกวัยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า ก็จะต้องมีเรื่องต้องคิด ต้องทำ และต้องพิจารณาตัดสินใจ ตลอดเวลา เช่น แต่งตัวออกจากบ้านไปทำงาน ปัญหาที่เริ่มจากเรื่องการเดินทาง การตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอาหาร ซึ่งมีทั้งเรื่องความพึงพอใจ และงบประมาณ รวมทั้งประโยชน์ที่จะต้องพิจารณาด้วย เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดภายในวงเงิน หรือรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด ถ้าหัวหน้าครอบครัวสามารถทำงานหารายได้มาสู่ครอบครัวได้มากและสม่ำเสมอ ไม่มีหนี้สิน และมีเงินเหลือเก็บสะสมอีก คนภายในครอบครัวมีการกินคืออยู่ดี เรียกว่าครอบครัวนี้มีภาวะเศรษฐกิจดี ในกรณีที่พิจารณาในลักษณะของธุรกิจ หรือบริษัท ร้านค้า ก็จะวัดเศรษฐกิจที่รายได้ รายจ่าย กำไร เงินทุน ตลอดจนสินทรัพย์ และหนี้สิน ถ้ามีรายได้สูงกว่ารายจ่าย ก็กิจการมีกำไร ไม่มีหนี้สินก็เรียกว่าธุรกิจนั้นมีภาวะเศรษฐกิจดี ส่วนภาวะเศรษฐกิจของประเทศนั้นวัดได้จากมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในประเทศ โดยวัดจากรายได้หลังหักภาษีแล้ว (Disposable Income) ถ้าพบว่าประชาชนภายในประเทศมีความเป็นอยู่ดี มีสินค้าและบริการใช้อย่างเพียงพอ ประชาชนส่วนใหญ่มีงานทำ มีรายได้สูง เพียงพอที่จะใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น และเหลือเก็บออมได้บ้าง ไม่มีปัญหาการว่างงาน การขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ เรียกได้ว่าเป็นประเทศที่มีภาวะเศรษฐกิจดี (อกินันท์ จันตะนี และ ทับทิม วงศ์ประยูร. 2537 : 1)

ประเทศไทยซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และมีแนวโน้มทางเศรษฐกิจขาขึ้นเรื่อยมา โดยสามารถพัฒนาจนเจริญเติบโตอยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ภายหลังจากที่ได้เริ่มมีการเปิดเสรีทางการค้า การเงิน และการลงทุนมากขึ้น ทำให้เงินลงทุนจากต่างประเทศไหลเวียนเข้าสู่ประเทศมากขึ้น จนกระทั่งประมาณต้นปี 2540 ประเทศไทย เริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤต โดยนักวิเคราะห์บางท่าน ใช้คำว่า "ยุคเศรษฐกิจฟองสบู่" สถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศเริ่มถดถอยลง เนื่องจากนักลงทุนจากต่างประเทศขาดความมั่นใจในการลงทุน ส่งผลให้สถาบันการเงินขาดสภาพคล่อง กระแสเงินหมุนเวียนในกิจการธุรกิจต่างๆ ไม่คล่องตัว ธุรกิจไฟแนนซ์ของไทย 56 แห่งถูกปิดกิจการ (ไทยรัฐ. 2540 : 8) ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ ผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว คือ การลอยแพเลิกจ้างพนักงาน และลดเงินเดือนพนักงาน ค่าเงินบาทผันผวนและอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง จนอยู่ที่ระดับสูงกว่า 50 บาท/ดอลลาร์ (ฐานเศรษฐกิจ. 2541 : 2) และส่งผลต่อความยากลำบาก

ในการดำเนินธุรกิจต่างๆ ในประเทศ

รัฐบาลในฐานะผู้นำของประเทศ จึงจำเป็นต้องหามาตรการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน โดยในวันที่ 21 สิงหาคม 2540 ประเทศไทยได้ยอมรับข้อตกลงตามเงื่อนไขการกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ IMF (International Monetary Fund) เพื่อพยุงสภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ (รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. 2540 : 27) และรณรงค์ให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับสภาพวิกฤตของปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยให้ทุกองค์กร ทั้งหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป ร่วมมือร่วมใจกันประหยัดไม่ใช้สินค้าฟุ่มเฟือย และสินค้าต่างประเทศ สนับสนุนสินค้าและผลผลิตของไทย ช่วยกันชักนำชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวในเมืองไทยด้วยการจัดให้ปี 2541 เป็นปี Amazing Thailand จัดโครงการคอลลาร์แลกเงินบาท จัดสัมมนาเชิงวิชาการเกี่ยวกับภาวะวิกฤตของประเทศ เป็นต้น เพื่อให้มีเงินหมุนเวียนในประเทศเพิ่มขึ้น และให้ประชาชนตระหนักและรับรู้ถึงภาวะวิกฤตที่กำลังเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตามวิกฤตการณ์ทางการเงินในประเทศไทยจะยังคงถดถอยอย่างต่อเนื่อง และใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูเศรษฐกิจค่อนข้างยาวนาน การศึกษาถึงการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนเพื่อสำรวจว่า ประชาชนมีการรับรู้ถึงภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ที่กำลังเกิดขึ้นหรือไม่ และมีพฤติกรรมประหยัดอย่างไร

ในยามที่ประเทศกำลังประสบกับปัญหาภาวะวิกฤตเช่นนี้ รัฐบาล ผู้นำประเทศ และนักวิชาการได้แสดงความห่วงใยถึงประชาชน และต้องการให้ประชาชนเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่กำลังเกิดขึ้น โดยการรู้จักประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย ประชาชนทั้งประเทศ จึงควรรับรู้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ และหันหน้ามาร่วมมือกันแก้ไขปัญห ทั้งในภาครัฐ เอกชน และประชาชนควรลดความฟุ่มเฟือยลง และควรจะก้าวไปพร้อมกัน ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของศศิวิมล ปาลศรี (2538) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับทราบข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนในระดับปานกลาง และรับทราบข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชนในระดับต่ำ แต่มีความรู้และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดในระดับสูง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมลพรรณ สุทธิวงศ์ (2537) ที่ศึกษาการรับทราบข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนกับการรับทราบข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชนที่มีต่อ การมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัด โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับทราบข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนในระดับ กลาง และมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัดในระดับสูง แต่พบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับทราบข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชนในระดับสูง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น พร้อมทั้งศึกษาความสอดคล้องในการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัค และเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 กับพฤติกรรมประหยัคตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา และอาชีพของบิดามารดา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 และบิดา มารดาของนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ จึงอาจมีความสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการปรับตัว (วรศรา วราลักษณ์. 2538 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1950 , 1963) และเป็นวัยที่เริ่มรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น โดยมีความอิสระในการปฏิบัติตนในเรื่องการใช้จ่าย กินอยู่ หลับนอน พักผ่อนหย่อนใจกับเพื่อนฝูง เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นเช่นนี้ จึงย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อการรับรู้และพฤติกรรมของเด็กในวัยนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของ บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น
5. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น
2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น
3. ทำให้ทราบว่าบิดา มารดา ที่มี อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพแตกต่างกันจะมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัค แตกต่างกัน มากน้อยเพียงใด
4. เพื่อทราบว่าบุตรวัยรุ่นที่มี เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันจะมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
5. ทำให้ทราบว่าบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ที่อยู่ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และมีพฤติกรรมประหยัคสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร
6. เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านข้อมูลพื้นฐานแก่งานวิจัยอื่นในด้านการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540 - 2541 และเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ทราบว่าในขณะที่ประชาชนประสบปัญหาภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีพฤติกรรมประหยัคที่เหมาะสมหรือไม่ ถ้าผลการวิจัยปรากฏว่ายังมีประชาชนที่มีการปฏิบัติคนไม่เหมาะสมจะได้รณรงค์กระตุ้น โดยใช้สื่อต่างๆ เข้าช่วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 บิดามารดา ได้แก่ บิดา มารดา ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 148,382 คู่
- 1.2 บุตรวัยรุ่น ได้แก่ นักเรียนที่เป็นบุตรของบิดา มารดา ในข้อ 1.1 จำนวน 148,382 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 บิดา มารดา ได้แก่ บิดา มารดา ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญ

ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 450 คู่ โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่น 95% ของยามานะ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 296 ; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967 : 886-887)

2.2 บุตรวัยรุ่น ได้แก่ เด็กนักเรียนที่เป็นบุตรของบิดา มารดา ในข้อ 2.1 จำนวน 450 คน เป็นนักเรียนชาย 216 คน และนักเรียนหญิง 234 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 อายุของบิดา มารดา แบ่งเป็น

- 40 ปี หรือต่ำกว่า
- 41-50 ปี
- 51 ปี หรือสูงกว่า

3.1.2 ระดับการศึกษาของบิดา มารดา แบ่งเป็น

- ต่ำ
- ปานกลาง
- สูง

3.1.3 รายได้ของบิดา มารดา แบ่งเป็น

- ต่ำ
- ปานกลาง
- สูง

3.1.4 อาชีพของบิดา มารดา แบ่งเป็น

- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน
- ประกอบอาชีพส่วนตัว

3.1.5 เพศของบุตร แบ่งเป็น

- เพศชาย
- เพศหญิง

3.1.6 ระดับชั้นเรียนของบุตร แบ่งเป็น

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.1.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร แบ่งเป็น

- ต่ำ

- ปานกลาง

- สูง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541

3.2.2 พฤติกรรมประหยัด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บิดา มารดา หมายถึง บิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด และอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับ บุตรวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

2. บุตรวัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

3. อายุของบิดา มารดา หมายถึง อายุของบิดา มารดา ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

3.1 40 ปี หรือ ต่ำกว่า

3.2 41-50 ปี

3.3 51 ปี หรือสูงกว่า

4. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา มารดา ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้.-

4.1 การศึกษาระดับต่ำ หมายถึง ระดับประถมศึกษา หรือ ต่ำกว่า

4.2 การศึกษาระดับปานกลาง หมายถึง ระดับสูงกว่าประถมศึกษา แต่ต่ำกว่าปริญญาตรี

4.3 การศึกษาระดับสูง หมายถึง ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพของบิดา มารดา หมายถึง หน้าที่การงานของบิดา มารดา ซึ่งกำลังทำอยู่ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น

5.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

5.2 พนักงานหรืออาชีพลูกจ้างเอกชน

5.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว

6. ระดับชั้นเรียน หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

6.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

6.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร หมายถึง คะแนนความสามารถทางการเรียนของนักเรียน เป็นคะแนนจากการสอบประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2540 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึงนักเรียนที่ได้คะแนน ตั้งแต่เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.25 ลงมา

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนในช่วงเกรดเฉลี่ย 2.26-2.75

7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนน ตั้งแต่เกรดเฉลี่ย 2.76 ขึ้นไป

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 หมายถึง การที่บุคคลเลือกให้ความสนใจ และเข้าใจต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันซึ่งกำลังอยู่ในขั้นอันตรายต่อสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและความคงอยู่ของสถาบันต่างๆ ในสังคม การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 นี้ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่น่าใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ผู้ที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 มากที่สุดเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนตั้งแต่ 150-127 คะแนน ผู้ที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ค่อนข้างมากเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนตั้งแต่ 126-103 คะแนน ผู้ที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ปานกลาง เป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนตั้งแต่ 102-79 คะแนน ผู้ที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ค่อนข้างน้อยเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนตั้งแต่ 78-55 คะแนน ผู้ที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 น้อยที่สุด เป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนน ตั้งแต่ 54-30

คะแนน

2. พฤติกรรมประหยัด หมายถึง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นตามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในด้านความเป็นอยู่ในบ้าน ความเป็นอยู่ในที่ทำงาน ความเป็นอยู่ในโรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาของบุตร พฤติกรรมประหยัดนี้ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย มาตรการส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย ผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดสูงเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ได้คะแนนตั้งแต่ 90-71 คะแนน ผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดปานกลางเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนตั้งแต่ 70-51 คะแนน ผู้ที่ปฏิบัติตนในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ มีพฤติกรรมประหยัดต่ำเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนตั้งแต่ 50-30 คะแนน

3. รายได้ของบิดา มารดา หมายถึง การรับรู้ของบิดา มารดาเกี่ยวกับค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ วัดได้จากการประเมิน การรับรู้ของบิดา มารดา ซึ่งแบ่งเป็น

3.1 รายได้ต่ำ หมายถึง เงินรายรับและรายจ่ายเมื่อหักกลับกันแล้วใช้จ่ายไม่เพียงพอ

3.2 รายได้ปานกลาง หมายถึง เงินรายรับ และรายจ่าย เมื่อหักกลับกันแล้วมีใช้จ่ายเพียงพอแต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ

3.3 รายได้สูง หมายถึง เงินรายรับและรายจ่ายเมื่อหักกลับกันแล้วใช้จ่ายเพียงพอ และมีเงินเหลือเก็บ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับ และเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ เพศ ระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วงพ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น และเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปไว้ในหัวข้อตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. การเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
2. ทฤษฎีพัฒนาการเศรษฐกิจ
3. ทฤษฎีการรับรู้
4. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ
5. พฤติกรรมประหยัค : แนวทางการปฏิบัติตนในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรม
7. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย : บุตรวัยรุ่น
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมประหยัค

การเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศเป็นปัญหาที่มีการสะสมมาเป็นเวลาหลายปี แต่มาถึงจุดวิกฤตในปี 2540 โดยยุคแห่งการรุ่งโรจน์เริ่มขึ้นในช่วงกลางปี 2529 ซึ่งเป็นช่วงที่ตลาดหุ้นเริ่มส่งสัญญาณรุ่งเรืองครั้งใหม่ ภายหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ราคาเงินทุน เมื่อปี 2522 และทำให้ตลาดหุ้นตกต่ำไปนานถึง 8 ปีเต็ม

ความสดใส่ที่เกิดขึ้นใหม่ทำให้สังคมเกิดความฟุ้งเฟ้อ โดยเฉพาะเมื่อมีเงินจากต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ธุรกิจใหม่ๆ จึงเกิดขึ้นพร้อมกับเศรษฐกิจใหม่ และกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ใหม่ๆ จนมาในยุคของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ในช่วงประมาณปี 2532 มีการเก็งกำไรที่ดินขนานใหญ่ ซึ่งหลายคนถือว่าเป็นยุคเริ่มต้นของ “ เศรษฐกิจฟองสบู่ ” ตลาดหุ้นเริ่มฟื้นตัว และมีการเก็งกำไรกันเต็มที่ ในปี 2535 รัฐบาลก็ได้ผลักดันนโยบายเปิดเสรีทาง

การเงินโดยมีการเปิดธุรกิจวิเทศธนกิจ หรือ BIBF ปลอຍให้เงินเข้าและออกอย่างเสรีมากขึ้น และทำให้เงินทุนจากต่างประเทศไหลทะลักเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ภาคเอกชนทยอยขอกู้เงินจากต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งมีทั้งการกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อนำมาฝากในประเทศหาส่วนต่างจากดอกเบี้ย การกู้เงินเพื่อขยายการลงทุน และการกู้มาเพื่อเก็งกำไร (ไทยโพสต์. 2541 : 1) ในปี 2539 สัญญาณการล่มสลายในระบบเศรษฐกิจเริ่มจะเกิดขึ้น โดยบริษัทอสังหาริมทรัพย์เริ่มเกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง เริ่มเกิด กระแสข่าวลือการล้มละลายของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ซึ่งประสบปัญหาหนี้เสีย โดยเฉพาะหนี้ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ขณะเดียวกัน ฐานะทางการเงินการคลังของประเทศเริ่มแย่ลง เพราะขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดกลายเป็นสิ่งที่สร้างความกังวลให้กับนักลงทุนต่างประเทศ ขณะที่การส่งออกตกต่ำ ในที่สุดจึงเกิดข่าวลือการลดค่าเงินบาท และก่อให้เกิดการโจมตีค่าเงินบาท

ความรุนแรงของภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจยังลุกลามใหญ่โตขึ้น เมื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ถึงจุดอัมตวั โครงการบ้านและที่ดินขายไม่ได้ เงินทุนจมอยู่ในโครงการ สถาบันการเงินไม่ปล่อยกู้เพิ่ม ทำให้เกิดปัญหาหนี้เสียและเป็นเหตุให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศปิดกิจการชั่วคราว 16 ไฟแนนซ์ ต่อมาประกาศปิดกิจการเพิ่มเป็น 42 ไฟแนนซ์ และ 56 ไฟแนนซ์ ตามลำดับ อันส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างประเทศในการลงทุนในประเทศไทย ต่อมารัฐบาลของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ได้ประกาศใช้ค่าเงินบาทแบบลอยตัวภายใต้การจัดการ (Managed Float) เพื่อต้องการเรียกความเชื่อมั่นจากต่างประเทศกลับคืนมา พร้อมทั้งตัดสินใจพึ่งพาความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในเดือนสิงหาคม 2540 แต่ก็ไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ แต่กลับเป็นสาเหตุให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง และตกต่ำอย่างหนักจนอยู่ในระดับสูงกว่า 50 บาท/ดอลลาร์ หรือเพิ่มขึ้นกว่า 100% (ฐานเศรษฐกิจ. 2541 : 2)

ในเดือนธันวาคม 2540 รัฐบาลจึงประกาศสั่งปิด 56 ไฟแนนซ์ เป็นผลให้พนักงานถูกเลิกจ้างเป็นจำนวนมากกว่า 30,000 คน (ไทยรัฐ. 2540 : 8) อันเป็นผลกระทบที่ไม่เคยเกิดขึ้น มาก่อนในประเทศไทย และเกิดสภาพปัญหาทางสังคมขึ้นแก่ครอบครัวกรณีที่มีและภรรยาทำงานบริษัท ไฟแนนซ์เช่นเดียวกันต้องมาตกงานพร้อมกัน (กรุงเทพธุรกิจ. 2540 : 1) ขณะเดียวกัน ธุรกิจอื่นๆ ก็เริ่มใช้รูปแบบการบริหารต่างๆ เพื่อให้องค์กรอยู่ได้ และลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง เช่น ธนาคารกรุงเทพประกาศให้พนักงานประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อื่นๆ (ไทยโพสต์. 2540 : 19) สำหรับในบริษัทเอกชนอื่นๆ ก็มีการเตรียมมาตรการปลดพนักงานครั้งใหญ่ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและทำให้บริษัทสามารถประคองประคองตัวอยู่ได้ โดยอาจเลือกคนที่เงินเดือนไม่สูงมาก ปลดพนักงานซึ่งไม่จำเป็นและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับงาน เช่น ด้านสินเชื่อ

ด้านอบรม ส่วนในด้านการขึ้นเงินเดือนประจำปีของธุรกิจเอกชนในสิ้นปี 2540 นั้น ปรากฏว่ามีบางแห่งไม่ขึ้นเงินเดือน บางแห่งมีการลดโบนัสลง ในขณะที่บางแห่งยังมีการจ่ายโบนัสตามปกติ ซึ่งนับเป็นการทรงตัวไปในทางอ่อนลง จากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ถดถอยลงอย่างรุนแรงจนคิดลบถึง -5.6% เงินเฟ้อสูงขึ้นถึงระดับ 11% (สยามโพสต์. 2540 : 9) และในด้านการขึ้นเงินเดือนของข้าราชการซึ่งในปี 2540 ยังคงมีการขึ้นเงินเดือนตามปกติ แต่เนื่องจากผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลต้องประกาศงดขึ้นเงินเดือนข้าราชการในปี 2541 พร้อมทั้งรณรงค์ให้ข้าราชการทุกคนประหยัด เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่กำลังถดถอยในขณะนี้ (กรุงเทพธุรกิจ. 2540 : 14) และจากการคาดการณ์เศรษฐกิจในปีหน้าของ นายธีระ อึ้งกุล ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) เปิดเผยว่าแนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี 2541 จะอยู่ในภาวะถดถอยอย่างรุนแรงเมื่อเทียบกับปีนี้ จากการพิจารณาแนวทางแก้ปัญหาของรัฐบาลเชื่อว่าเศรษฐกิจไทยจะเริ่มฟื้นตัวดีขึ้นตั้งแต่ปี 2542 ที่จะขยายตัวประมาณ 3% และเพิ่มเป็น 6-7% ในปี 2543-2544 ตามลำดับ ทั้งนี้แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจภายใต้การคาดการณ์ของ IFCT นับว่ารุนแรงกว่าการคาดการณ์ของ IMF ที่คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวในระดับ 0 ถึง -1% เท่านั้น รวมทั้งสำนักวิจัยจากต่างประเทศ ก็คาดการณ์เอาไว้ว่า ปีหน้าเศรษฐกิจของประเทศจะขยายตัวในระดับ -1 ถึง -2.5% (สยามโพสต์. 2540 : 9)

ทฤษฎีพัฒนาการเศรษฐกิจ

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (2522) ได้อธิบายถึงทฤษฎีพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยเน้นทางด้านการเพิ่มอุปทานรวม และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังพัฒนาดังนี้

1. ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของฮาร์รอด-โดมาร์ (Harrod - Domar) เน้นความสำคัญของการออม และการสะสมทุนที่เพิ่มขึ้นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งก่อให้เกิดผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งจะผลักดันให้ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตขยายตัวต่อไป โดยที่ฮาร์รอด-โดมาร์ ถือว่าการสะสมทุนที่เพิ่มขึ้น เกิดจากการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการลงทุนจะเพิ่มขึ้นมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับระดับการออมทั้งหมดของประเทศ ตามโมเดลของ ฮาร์รอด-โดมาร์ อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. อัตราการออมของประเทศ (National Saving Ratio)
2. อัตราส่วนของการสะสมที่เพิ่มขึ้นต่อผลผลิตรวมที่เพิ่มขึ้น (Marginal Capital/Output Ratio)

ตามทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของฮาร์รอด-โดมาร์ อัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ หรือ GNP จะถูกกำหนดโดยอัตราการออมของประเทศ (S) และอัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต (K) ระบบเศรษฐกิจจะมีการขยายตัวในอัตราที่สูง ก็ต่อเมื่ออัตราการออม และการลงทุนในประเทศมีสูง ซึ่งจะเป็นผลผลักดันให้ผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะต้องพยายามให้ อัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต (K) มีค่าลดลงด้วย กล่าวคือประสิทธิภาพในการผลิตของปัจจัยทุนควรจะเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้มีการใช้ปัจจัยทุนเป็นจำนวนที่น้อยลง แต่ได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น อัตราส่วนของทุนต่อผลผลิตก็จะมีค่าลดต่ำลง

2. ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของพวงนีโอ-คลาสสิก (Neoclassical Growth Theory) กล่าวว่า นอกจากการสะสมทุนที่เพิ่มขึ้นแล้ว การขยายตัวเพิ่มขึ้นของกำลังแรงงาน และทรัพยากรที่สำคัญในการผลิตอื่นๆ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเช่นกัน

เนื่องจากทฤษฎีของ ฮาร์รอด-โดมาร์ ได้เน้นถึงเรื่องการสะสมว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นักเศรษฐกิจสำนักนีโอ-คลาสสิกที่สำคัญๆ หลายคน เช่น โซโล (Solow), เดนิสัน (Danison) และ เนลสัน (Nelson) จึงได้พยายามที่ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ (Estimated Coefficients) ของปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากฟังก์ชันของการผลิต (Production Function) และก็ได้พบว่า ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูง และนอกจากความสำคัญของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมายนอกเหนือจากแรงงานและการสะสมทุนรวมอยู่ด้วย

เดนิสัน (Danison, 1957) ได้ให้ความสำคัญแก่การปรับปรุงคุณภาพของแรงงาน โดยการให้การศึกษาอบรมว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด ในการก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา กล่าวคือความเจริญก้าวหน้าทางเทคนิควิชาการต่างๆ เป็นไปในรูปของการปรับปรุงคุณภาพของปัจจัยการผลิตต่างๆ (Embodied Technical Progress) ซึ่งรวมอยู่ในตัวของแรงงาน โดยการที่แรงงานได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้คุณภาพของแรงงานสูงขึ้น และมีประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มขึ้น ผลผลิตรวมของประเทศจึงเพิ่มขึ้น ผลผลิตรวมของประเทศจึงเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่เดนิสัน กล่าวถึง ที่สำคัญคือการประหยัดจากขนาด (Economics of Scale) ซึ่งก็มีส่วนช่วยให้ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโต เช่นเดียวกัน การประหยัดจากขนาดเกิดขึ้นจากการที่ตลาดมีขอบเขตกว้างขวางขึ้น ทำให้มีการผลิตทีละมากๆ (Mass Production) ได้ ซึ่งมีผลทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดต่ำลง การผลิตที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตรวมของประเทศจึงเพิ่มขึ้นด้วย เดนิสัน

พบว่า การประหยัดจากขนาด ช่วยในการอธิบายความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาถึงร้อยละ 10 นอกจากนั้นปัจจัยอื่นๆ เช่น การย้ายแรงงานออกจากเกษตรกรรมไปทำงานในสาขาอุตสาหกรรม ก็มีผลทำให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นเช่นกัน

3. ทฤษฎีขั้นตอนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของรอสทาว (Rostow) ซึ่งได้แบ่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

1. สังคมโบราณ (The Traditional Society)

โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจในขั้นนี้ยังคงค่อยพัฒนาอยู่ วิธีการผลิตมีจำกัด ส่วนใหญ่ผลิตเพียงพอเพื่อเลี้ยงตนเอง โดยยังใช้เทคนิควิธีการผลิตที่ล้าสมัย ไม่มีการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจมักอยู่นิ่งอยู่กับที่ (Static System) ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เป็นไปตามกฎผลได้ลดน้อยถอยลง (Law of Diminishing Returns) ดังนั้นผลผลิตต่อบุคคลจึงต่ำ นอกจากนั้น สังคมยังมีระบบชนชั้นปรากฏอยู่ กล่าวคือ พวกชนชั้นเจ้าของที่ดินต่างๆ มีอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม พวกข้าราชการและทหารก็มีอำนาจอย่างมากมาเช่นเดียวกัน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีเสียงทางการเมือง ตัวอย่างของเศรษฐกิจและสังคมนี้ ได้แก่ ระบบประเทศจีนสมัยโบราณ และระบบศักดินาของยุโรปสมัยกลาง เป็นต้น

2. สภาพะก่อนที่ระบบเศรษฐกิจทะยานขึ้น (The Pre-Conditions for Take-Off)

ในขั้นนี้ การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมจะเริ่มเกิดขึ้นอย่างช้าๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ และการจัดรูปสถาบันขององค์การต่างๆ ในแนวที่จะก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากวิทยาการแขนงใหม่ๆ ความคิดที่จะปรับปรุงระบบเศรษฐกิจในแนวต่างๆ เริ่มเกิดขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมแบบเก่าๆ ถูกทำลายลง นอกจากนั้นยังมีการเปลี่ยนแปลงในด้านอาชีพ การย้ายถิ่นฐาน และอื่นๆ การขนส่งต่างๆ เริ่มแพร่หลายขึ้น รวมทั้งการค้าและการพาณิชย์ก็เริ่มขยายตัวมากขึ้น วิธีการผลิตใหม่ เริ่มถูกนำมาใช้ในการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยการเลี้ยงและทำไร่กลายเป็นสิ่งสนใจทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ไม่ใช่ผลิตเพียงเพื่อเลี้ยงตัวเองเหมือนในขั้นสังคมแบบโบราณ นอกจากนี้ระบบการศึกษาก็ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นโดยที่โครงสร้างของการศึกษา ได้ถูกดัดแปลงแก้ไขเหมาะสมกับความต้องการของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบใหม่ๆ การธนาคารและสถาบันเงินทุนใหม่ๆ เริ่มปรากฏขึ้นรัฐบาลกลางที่มีประสิทธิภาพเริ่มถูกจัดตั้งขึ้นตามรากฐานของระบบประชาธิปไตย

3. ขั้นทะยานขึ้น (The Take-Off)

ในระยะนี้ สิ่งต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง ต่อการเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ของระบบเศรษฐกิจได้ถูกทำลายหมดสิ้นไป แรงผลักดันต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

กิจเริ่มขยายตัวครอบคลุมไปทั่วระบบเศรษฐกิจ อัตราการเจริญเติบโตเริ่มเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีอยู่พร้อมสรรพ เทคโนโลยีวิชาการ ความรู้แขนงใหม่เจริญก้าวหน้า และใช้กันอยู่ทั่วไป อุตสาหกรรมใหม่ๆ ซึ่งเป็นสาขานำ (Leading Sector) ของระบบเศรษฐกิจ ขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว และมีผลกำไรดี มีการนำเอาผลกำไรไปลงทุนขยายอุตสาหกรรมใหม่ๆ ค่อไป ทำให้มีการใช้แรงงานมากขึ้น เกิดอุตสาหกรรมใหม่ๆ อื่นๆ ที่ผลิตสินค้า ซึ่งใช้เป็นปัจจัย การผลิตของอุตสาหกรรมของตน กล่าวคือ เกิดการมีผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันทั้งไปข้างหน้าและ ข้างหลัง (Forward and Backward Linkages) กับอุตสาหกรรมสาขานำเหล่านั้น ขบวนการขยาย ตัวทางเศรษฐกิจของสาขาเศรษฐกิจสมัยใหม่นี้ ทำให้รายได้ที่เพิ่มขึ้นตกอยู่ในมือของชนชั้นที่ สามารถออมได้ในอัตราสูง และเป็นชนชั้นที่จะนำเงินออมนี้ไปใช้ลงทุนกิจกรรมเศรษฐกิจที่ทันสมัย ชนชั้นผู้ประกอบการจะขยายตัวเพิ่มขึ้น มีการลงทุนในสาขาเอกชนเพิ่มขึ้น ระบบเศรษฐกิจจะ สามารถนำเอาทรัพยากรที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์มาใช้ได้เต็มที่และยังใช้วิธีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ เต็มที่อีกด้วย

เทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ นี้ จะกระจายไปยังสาขาเกษตรกรรมอีกด้วยทำให้ประสิทธิภาพการผลิตในสาขาเกษตรกรรมสูงขึ้น การเกษตรเริ่มทำเพื่อการค้า โดยที่เกษตรกรพร้อมที่จะยอมรับสิ่งใหม่ๆ และเปลี่ยนแปลงแนวดำเนินชีวิตแบบใหม่ๆ ซึ่งถือเป็นภาวะการณ์ที่สำคัญในการที่จะ ทำให้การทะยานขึ้นของระบบเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จ

4. ขึ้นผลักดันไปสู่ความเจริญเติบโตเต็มที่ (The Drive to Maturity)

หลังจากขึ้นทะยานขึ้นแล้ว ขั้นตอนของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในขั้นที่สี่จะมี อยู่เป็นระยะอันยาวนาน กล่าวคือระบบเศรษฐกิจจะเจริญเติบโต ในอัตราที่สม่ำเสมอ และจะเป็น อยู่เช่นนั้นตลอดไป เทคโนโลยีวิชาการใหม่ๆ จะกระจายก้าวหน้าประสิทธิภาพของการผลิตสูงในทุก สาขาของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมแบบเก่าๆ ค่อยๆ หดไป สินค้าต่างๆ ที่เคยนำเข้าจะมี การผลิตขึ้นภายในประเทศแทน ส่วนสินค้าเข้าก็จะเป็นแบบใหม่ๆ ในขณะที่สินค้าออกจะมีมากมาย หลายชนิด และเป็นแบบใหม่ๆ ทั้งสิ้น

ในขั้นนี้ ระบบเศรษฐกิจได้ขยายตัวไปใช้เทคโนโลยีวิชาการและการผลิตที่ยุ่งยาก และสลับ ซับซ้อนมากขึ้นในทุกสาขา ไม่ได้เน้นอยู่แต่เศรษฐกิจสาขานำอย่างเดียวเหมือนในขั้นทะยานขึ้นใน ขั้นที่เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างเต็มที่นี้ ผู้ประกอบการและเทคโนโลยีวิชาการที่มีอยู่ ไม่ใช่สามารถแต่ ผลิตทุกสิ่งทุกอย่างได้เท่านั้น แต่สามารถผลิตอะไรก็ได้ที่เขาปรารถนาจะผลิต

5. ขั้นที่มีการบริโภคขนานใหญ่ (The Age of High Mass Consumption)

ในขั้นนี้ สาขานำของระบบเศรษฐกิจเริ่มหันเหไปผลิตสินค้าบริโภคที่คงทนถาวรและ

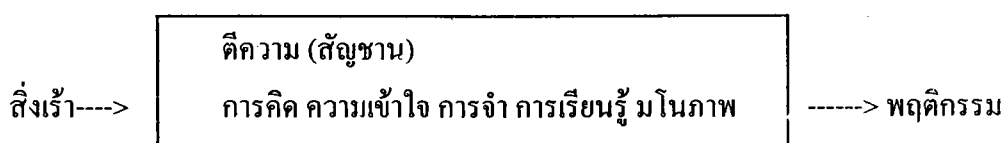
บริการต่างๆ อย่างขนานใหญ่ ทั้งนี้เพราะเมื่อระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตแก่ตัวเต็มที่แล้วประชากรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นถึงจุดที่ประชากรส่วนใหญ่สามารถจะบริโภคสินค้าได้ทุกอย่าง และนอกจากนั้นโครงสร้างของกำลังแรงงานเปลี่ยนแปลงไป โดยมีสัดส่วนของแรงงานในเมืองต่อประชากรทั้งหมดเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งแรงงานเหล่านี้ปรารถนาที่จะใช้จ่ายเงินไปในการบริโภคสินค้าใหม่ๆ ที่เป็นผลจากระบบเศรษฐกิจเจริญแก่ตัวเต็มที่ ทรัพยากรจึงถูกหันเหไปผลิตพวกสินค้าบริโภคถาวร และบริการต่างๆ เพิ่มสวัสดิการและความมั่นคงให้แก่สังคมมากขึ้น เนื่องจากคนมีสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น

ทฤษฎีการรับรู้

การรับรู้ คือ การสัมผัสที่มีความหมาย และการรับรู้เป็นการแปลหรือตีความแห่งสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นสิ่งที่หนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย อันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกัน ในการแปลหรือตีความของการสัมผัสนั้นจำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความจำเจนแต่ก่อน หากคนเราไม่มีความรู้เดิม หรือลืมเรื่องนั้นๆ ไป ก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งนั้นๆ จะมีก็เพียงแต่การสัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น (พรพิมล จันทรพิสัย. 2539)

ขบวนการของการรับรู้

เป็นขบวนการที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึก ความเข้าใจ การคิด การเรียนรู้ การตัดสินใจ เป็นการแสดงพฤติกรรม สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (พรพิมล จันทรพิสัย. 2539)

ขบวนการภายนอก ----> ขบวนการภายใน -----> ขบวนการแสดงออก

Stimulus

Perception

Response

ภาพประกอบ 1 แสดงขบวนการของการรับรู้

ปัจจัยที่กำหนดการรับรู้

สิ่งเร้าเดียวกันอาจจะทำให้คนสองคนรับรู้ต่างกันได้ การที่มนุษย์สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง จะรับรู้ได้ก็มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของ

บุคคล เช่น สภาพแวดล้อม และลักษณะของสิ่งเร้า และอุปสรรคการเรียนรู้ เช่น ภาวะสับสน ความตั้งใจ ความสนใจในขณะนั้น ประสบการณ์ที่ผ่านมา เนื่องจากสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับรู้มีอยู่มากมาย ดังนั้นการที่บุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งในขณะที่ขณะหนึ่งนั้นจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้ (กันยา สุวรรณแสง. 2532 : 132 ; อ้างอิงมาจาก Morgan. 1957) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจไว้ 2 ประการ

- อิทธิพลจากภายนอก ได้แก่ ความเข้มข้น และขนาดของสิ่งเร้า การทำซ้ำๆ สิ่งตรงกันข้าม การเคลื่อนไหว

- อิทธิพลจากภายใน ได้แก่ แรงจูงใจ การคาดหวัง ในที่นี้จะแบ่งสิ่งที่มีอิทธิพลหรือปัจจัยการรับรู้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. ลักษณะของผู้รับรู้ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้รับรู้ แบ่งได้เป็น 2 ด้านคือ

ด้านกายภาพ หมายถึง ภาวะสับสน ถ้าภาวะสับสนสมบูรณ์ก็จะรับรู้ได้ดี ถ้าอ่อนสมรรถภาพเช่น หูตึง ตาเอียง เป็นหวัด ก็รับรู้ไม่ดี

ด้านจิตวิทยา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้มีหลายประการ เช่น ความจำ อารมณ์สติปัญญา ความพร้อม การสังเกตพิจารณา ฯลฯ อันเป็นผลจากการเรียนรู้เดิม นักจิตวิทยาถือว่าการรับรู้เป็นสิ่งที่เลือกสรรอย่างยิ่ง นับตั้งแต่เลือกรับสัมผัส เลือกเอาเฉพาะที่ต้องการ และแปรความให้เข้ากับตนเอง

ข. อิทธิพลของปัจจัยทางด้านจิตวิทยา มีดังนี้ คือ

1. ความรู้เดิม กระบวนการรับรู้เมื่อรับสัมผัสแล้ว ต้องแปลเป็นสัญลักษณ์ โดยอาศัยความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราจะรับรู้ ฉะนั้นหากไม่มีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมาก่อนก็ย่อมจะทำให้การรับรู้ผิดไปจากความเป็นจริง ได้แก่

1.1 ประสบการณ์เดิม

1.2 ความต้องการ ความปรารถนา หรือแรงขับ

1.3 สภาพของจิตใจ คือภาวะของอารมณ์

1.4 เจตคติ

1.5 อิทธิพลของสังคม

1.6 ความตั้งใจที่จะรับรู้

1.7 ความสนุกสนาน เพลิดเพลินมีผลต่อการรับรู้

1.8 แรงจูงใจ

1.9 คุณค่า และความสนใจที่มีผลต่อการรับรู้

1.10 ความดึงดูดในทางสังคม

1.11 เซาว์ปัญญา

1.12 การสังเกตพิจารณา

1.13 ความพร้อม

1.14 การคาดหวัง

2. ลักษณะของสิ่งเร้า คุณสมบัติของสิ่งเร้าเป็นปัจจัยภายนอกที่ทำให้คนเราก่อเกิดความสนใจที่จะรับรู้หรือทำให้การรับรู้ของคนเราก่อเกิดการคลาดเคลื่อนไปจากความจริง ได้แก่

2.1 ความใกล้ชิดกับสิ่งเร้า

2.2 ความคล้ายคลึงกันของสิ่งเร้า

2.3 ความต่อเนื่องกันของสิ่งเร้า

2.4 สภาพและพื้นฐานการรับรู้

ประเภทของการรับรู้ทางสังคม

การรับรู้ทางสังคมแบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 228-239)

1. การรับรู้ทางอารมณ์ หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เช่น รู้สึกดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น รักเกลียด ชื่นชม เป็นต้น

2. การรับรู้ลักษณะของบุคคล ต้องอาศัยข้อมูล 3 ประการ มาประกอบ คือ

2.1 ลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่าง หน้าตา ลักษณะแขนขา เท้า สีผิว ฯลฯ

2.2 พฤติกรรม เช่น การพูดคุย การยิ้ม การหัวเราะ การเดิน ฯลฯ

2.3 คำบอกเล่า เช่น คำบอกเล่าจากญาติพี่น้อง เพื่อน ผู้ใกล้ชิด

3. การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล หมายถึง มโนภาพหรือมโนคติของสิ่งต่างๆ ตามที่บุคคลรับรู้เป็นภาพที่อยู่ในความคิด หรือจินตนาการของบุคคล และบุคคลสามารถบอกลักษณะของภาพเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วย

4. การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม เป็นการตีความหรือแปลความหมายสิ่งต่างๆ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมตามความเชื่อของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และอธิบายสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้ การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคมขึ้นอยู่กับสาเหตุ 2 ประการ คือ

4.1 ระดับการรับรู้ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เซาว์ปัญญาหรือความเฉลียวฉลาดต่างกัน ย่อมจะตีความหมายหรือแปลความหมายต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป

4.2 การเปลี่ยนการรับรู้ คือ ถ้าผู้มีการรับรู้ต่ำได้มีโอกาสสนทนาหรืออภิปรายกับผู้ที่มีการรับรู้สูง ก็อาจจะถูกผู้ที่มีการรับรู้สูงเปลี่ยนแนวความคิดหรือแนวทางการรับรู้ได้

การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

การรับรู้ (Perception)

ความหมายของการรับรู้

วารินทร์ สายโฮบเอื้อและสุรีย์ ชีระการ (2522 : 37) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมผัส ทำให้ทราบว่าสิ่งที่เรสัมผัสนั้นเป็นอะไร มีลักษณะอย่างไร โดยอาศัยประสบการณ์เดิมช่วยในการแปลความหมายออกมา

ประคินันท์ อุปรมัย (2523 : 89) กล่าวว่า การรับรู้คือกระบวนการที่บุคคลรับสัมผัสสิ่งเร้าแล้วใช้ความรู้เดิมแปลความหมายสิ่งเร้านั้น

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 33) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายหรือตีความสิ่งเร้าของอวัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้ง 5 ส่วน ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง และการตีความหมาย นี้มักอาศัยประสบการณ์เดิม

โกเดนสัน (Goldenson. 1984 : 543) ให้ความหมายของการรับรู้ว่าเป็นการรับรู้วัตถุสิ่งของความสัมพันธ์ และเหตุการณ์ต่างๆ โดยการสัมผัสและกิจกรรมเหล่านี้ทำได้โดยใช้อวัยวะสัมผัสและแปลความหมายสิ่งเร้านั้น

เวอร์ไฮเมอร์ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2528 : 200 - 201 ; อ้างอิงมาจาก Wertheimer. n.d.) กล่าวว่า การเรียนรู้คือการรับรู้ (Perception) โดยอาศัยประสบการณ์เดิม หรือแปลความหมายจากการสัมผัสโดยอาศัยประสบการณ์เดิม การรับรู้เกิดจากการสร้างสถานการณ์ของสิ่งเร้าทั้งหมดและการใช้ประสบการณ์เดิมมาสร้างสถานการณ์ทำให้เกิดภาพลวงตาได้ ดังนั้นแต่ละคน อาจจะรับรู้ในสิ่งเร้าเดียวกันแตกต่างกันได้แล้วประสบการณ์เดิม โดยไม่มีการตัดสินใจว่าผู้ใดมีการรับรู้ผิดหรือการรับรู้ถูก

กูราลนิก (Guralnik. 1986) การรับรู้ หมายถึง การแสดงถึงการรับรู้ หรือความสามารถที่จะรับรู้ เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ คุณลักษณะ เป็นต้น โดยวิธีของความรู้สึก (Sense) ความตระหนัก (Awareness) และความเข้าใจ (Comprehension)

พจนา สุวรรณประทีป (2532 : 11) กล่าวว่า การรับรู้คือ การใช้ประสบการณ์เดิมแปลความหมายสิ่งเร้าที่ผ่านประสาทสัมผัสและเกิดความรู้สึกในความหมายนั้น

ลินซี, ฮอลล์ และทอมสัน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. 2534 : 33 ; อ้างอิง

มาจาก Lindzey, Hall and Thomson. 1975 : 90 - 135) การรับรู้ คือ กระบวนการทางจิตวิทยา พื้นฐานของบุคคล เพราะถ้าปราศจากการรับรู้แล้วบุคคลไม่มีความจำ ความคิด หรือการเรียนรู้ การรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ นั้นเป็นขั้นตอนดังนี้ บุคคลรับพลังงานจากสิ่งเร้า ซึ่งจะเร้าประสาทสัมผัส ประสาทสัมผัสจะเข้ารหัสพลังงานนั้นผ่านเส้นประสาท และเส้นประสาทจะสร้างข้อมูลต่อไปยังสมอง ซึ่งขั้นสุดท้ายของกระบวนการจะเป็นการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นๆ ในกระบวนการนี้ ความใส่ใจ (Attention) ของบุคคลจะแสดงถึงความรู้สึก รส และกลิ่น

จึงพอสรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่อินทรีย์สนองตอบต่อสิ่งเร้าโดยการเลือกให้ความสนใจที่จะรับรู้ และเข้าใจในสิ่งนั้นอันส่งผลให้เกิดการตอบสนองหรือกระทำตามการรับรู้

ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535) ได้ให้ความหมาย ดังนี้

ภาวะ หมายถึง ความเป็นอยู่ ความปรากฏ

วิกฤต หมายถึง เวลาหรือเหตุการณ์อันอันตรายที่อยู่ในระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อขั้นแตกหัก จะไปทางดีหรือทางร้ายก็ได้ เช่น ทางเศรษฐกิจ หรือการเมือง

เสน่ห์ จามริก (บุญเลิศ ช้างใหญ่. 2535 : 13) ได้กล่าวว่าวิกฤตของบ้านเมือง คือ วิกฤตของความเปลี่ยนแปลงที่เราไม่สามารถควบคุมให้เป็นตัวของเราเองได้ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งไปจุดเดียว ผลที่ได้จึงเป็นการเติบโตทางเศรษฐกิจก็ดี ความร่ำรวยก็ดี การกินดีอยู่ดี คุณภาพชีวิตก็ดี จะเกิดขึ้นกับคนส่วนน้อยของประเทศ

วิทยากร เชียงกูล (บุญเลิศ ช้างใหญ่. 2535 : 13) กล่าวว่า คำว่าวิกฤตเป็นคำที่ค่อนข้างรุนแรง บางคนก็กลัวที่จะพูดว่า ภาวะวิกฤตถ้าเรามองจากนักวิพากษ์วิจารณ์ก็มองว่าปัญหาเศรษฐกิจสังคมไทยค่อนข้างรุนแรง จะเรียกว่าวิกฤตก็ได้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2536) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเกิดวิกฤตว่า วิกฤตเกิดขึ้นสามด้านในสังคมไทย ซึ่งทำให้ระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรมไทยกำลังไม่ทำงาน เพราะปรับตัวไม่ได้ คือ

1. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมซึ่งเกิดขึ้นในระยะ 30 ปีที่ผ่านมา มีมาก และรุนแรงเสียจนกระทั่งระบบควบคุมทางสังคม (Social Control) เกือบทุกอย่างสลายลงหรือไม่ทำงาน
2. การแบ่งปันการใช้ทรัพยากรเป็นวิกฤตอีกอย่างหนึ่งที่สังคมไทยกำลังเผชิญอยู่
3. วิกฤตอย่างที่สอง คือ การหยุดนิ่งของโครงสร้างทางการเมืองของประเทศท่ามกลางความขัดแย้งที่เพิ่มขึ้น

คูลมส์ (Coombs. 1980) กล่าวว่า วิฤตการณ์ในแต่ละแห่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันวิฤตการณ์เหล่านั้นมีองค์ประกอบจำนวนหนึ่งที่ทำหน้าที่เหมือนกันทุกประการ สายธารแห่งพลังภายในซึ่งผลักดันให้เกิดวิฤตการณ์ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ของคำ 3 คำ คือ การเปลี่ยนแปลง (Change) การคัดแปลง (Adaptation) และความเหลื่อมล้ำ (Disparity)

ดังนั้น ความหมายโดยสรุปของภาวะวิฤตทางเศรษฐกิจ หมายถึง การปรากฏสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในชั้นอันตรายต่อสวัสดิภาพ ความเป็นอยู่ ความคงอยู่ของสถาบันต่างๆ ในสังคมจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน เหตุการณ์ที่เป็นชั้นอันตรายนี้นวมลสมาชิกในสังคมอาจจะรับรู้ หรือไม่รับรู้ว่าเกิดขึ้นก็ได้

สรุปได้ว่า การรับรู้ภาวะวิฤตทางเศรษฐกิจ หมายถึง การที่บุคคลเลือกให้ความสนใจ และเข้าใจต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งกำลังอยู่ในชั้นอันตรายต่อสวัสดิภาพ ความเป็นอยู่ของประชาชน และความคงอยู่ของสถาบันต่างๆ ในสังคม

พฤติกรรมประหยัด : แนวทางการปฏิบัติคนในภาวะวิฤตทางเศรษฐกิจ

พฤติกรรมประหยัด

พฤติกรรมประหยัด เป็นการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และความเห็น ที่เกิดจากผลการประเมินค่าความสำคัญด้านการประหยัด ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ (ซึ่งเป็นกระบวนการรับรู้ที่มีสถาบันต่างๆ เช่น ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน เป็นเครื่องกำหนด) อันประกอบด้วยความสนใจความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ พฤติกรรมในเรื่องการประหยัด จึงเป็นผลส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เฉพาะเรื่องซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลในทางความรู้สึก และความพร้อมในการปฏิบัติที่จะส่งเสริมให้เกิดการประหยัด (พิมพ์พรรณ สุทธิวงศ์. 2537 : 63)

ผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดจะต้องมีลักษณะดังนี้.-

1. มีความสนใจในวิฤตการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน
2. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิฤตการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบในเรื่องการประหยัด คือ มองเห็นความสำคัญของการประหยัด
4. มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการประหยัดในด้านต่างๆ ได้แก่ ประหยัดในด้านความเป็นอยู่ในบ้าน ที่ทำงาน และโรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาของบุตร เป็นต้น

พฤติกรรมประหยัด จึงเป็นองค์ประกอบด้านการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ของบุคคล โดยบุคคลที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาตอบสนอง เมื่อมีสิ่งเร้าที่เหมาะสม ซึ่งในส่วนนี้ต้องอาศัยความเข้าใจ หรือความคิดรวบยอด (Concept) เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นพื้นฐาน

จากแนวคิดและนิยามข้างต้นจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมประหยัด หมายถึง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ตามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประชาชนในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นอยู่ในบ้าน ที่ทำงาน โรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา เป็นต้น

การปฏิบัติตน (Practice)

มีผู้ให้ความหมายของคำว่าปฏิบัติตนไว้ ดังนี้

นิยะดา ชุนหวงศ์ และนินนาท โอพารวรรุฒิ (ศศิวิมล ปาลศรี. 2538 : 18 ; อ้างอิงมาจาก นินนาท โอพารวรรุฒิ ม.ป.ป.) กล่าวว่า การปฏิบัติตน หมายถึง อากัปกิริยาของคนเราที่แสดงออกบ่งถึงความชอบและไม่ชอบกิจกรรมบางอย่าง ซึ่งสามารถสังเกตได้

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า การปฏิบัติตน คือ การกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีการปฏิบัติตนแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากการมีความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกันเกิดขึ้นได้ ก็เพราะความแตกต่างอันเนื่องมาจาก การเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ ซึ่งเป็นกระบวนการของการรับรู้นั่นเอง ก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติตน

จากนิยามที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การปฏิบัติตน หมายถึง พฤติกรรมของคนที่แสดงออกมาโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้และทัศนคติของบุคคล

สืบเนื่องจากสถานะที่เศรษฐกิจของประเทศกำลังถดถอย และส่งผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งในด้านการประกอบธุรกิจ และการครองชีพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามการคาดการณ์ว่าในปี 2541 เศรษฐกิจของประเทศจะยิ่งตกต่ำมากที่สุดกว่าที่เคยเป็นมา จึงมีผู้ให้แนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้อยู่รอดภายใต้วิกฤตทางเศรษฐกิจ ดังนี้

พระราชสุทธินาถมมงคล (มติชน. 2541 : 17) กล่าวว่า ในช่วงเศรษฐกิจวิกฤตเช่นนี้เราควรประหยัด ชื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย ชื่อสัตย์สุจริตเป็นนิมิต ขยัน ประหยัดให้มัน หันหลังให้อบายมุข ท่านจะสุขสบายในปี 2541

พระพิศาลธรรมพาที (มติชน. 2541 : 17) กล่าวว่า อยากให้ทุกคนยึดหลักในพระพุทธศาสนา อย่าตกเป็นเหยื่อของโลกสวยๆ เสี่ยงเพราะๆ กลิ่นหอมๆ อย่าตะกละตะกลาม กินเกินใช้ เกิน เทียวเกิน เล่นเกิน จะกลายเป็นเรื่องลุ่มหลง ทำให้อดอยากลำบาก ประเทศชาติจะยากจนไปอีก ยึดความเข็มประหยัดเป็นหลักของชีวิตไว้

พระครูอาทรประชานารถ (มติชน. 2541 : 17) กล่าวว่า เรื่องสำคัญที่จะต้องทำกัน คือ ต้องเข้าใจว่าสภาพที่แย่งกันเป็นวัฏจักร เป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องเกิดขึ้นไม่ช้าก็เร็ว หากเราไม่คิดหา

ทางแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต มีแต่จะยิ่งทำให้เป็นทุกข์มากขึ้น สิ่งที่ยากแนะนำ คือ ต้องรู้จักคิดเรื่องการจัดองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต ก็เน้นเรื่องการประหยัด ลดหรือตัดสิ่งฟุ่มเฟือยเพิ่มความขยันหมั่นเพียร เสริมรายได้ให้กับครอบครัว และต้องรู้จักอดทน เพราะถ้าไม่อดทน ท้อแท้เสียก่อนก็ไม่มีทางแก้ไขปัญหาได้เลย

ในการจัดสัมมนา เรื่อง “ทางรอดเศรษฐกิจไทย” ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้มีผู้ให้แนวคิดในการปฏิบัติตนในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ดังนี้.-

นายอานันท์ ปันยารชุน (ข่าวสด. 2540 : 11) กล่าวว่า ถึงเวลาแล้วที่คนไทยทั้งชาติควรรับรู้ต่อปัญหาเศรษฐกิจ และหันหน้าร่วมกันแก้ไขปัญหาไปด้วยกัน เพราะที่ผ่านมาสังคมไทยใช้จ่ายแบบเกินตัว ต่อไปนี้ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนควรหันมาปรับปรุง และพัฒนาระบบพื้นฐานความเป็นอยู่อย่างเข้มแข็ง ลดความฟุ่มเฟือย และควรเดินไปพร้อมกันในลักษณะที่เป็นนายของตัวเอง ไม่ใช่เพื่อหวังช่วยเหลือพวกพ้อง จนทำให้เกิดความเสียหายตามมาเช่นในขณะนี้

วีรพงษ์ รามางกูร (ข่าวสด. 2540 : 11) กล่าวว่า ขณะนี้ทุกฝ่ายจะต้องหันหน้ามาร่วมมือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังเพื่อให้ประเทศชาติอยู่รอดได้ ต่อไปนี้คนไทยทั้งชาติต้องประหยัด ใช้จ่ายอย่างมีสติ เร่งพัฒนาการส่งออกอื่นๆ ให้เข้มแข็ง ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นไป ถือว่าเป็นปีที่ไทยต้องลำบากมากที่สุด เพราะในเวลานี้ปัญหาเศรษฐกิจไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะที่ประเทศไทยเท่านั้น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และฮ่องกงกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำเช่นกัน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบันประชาชนทุกคนควรมีความรู้ และให้ความสนใจในข่าวสารบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ เพื่อเตรียมพร้อมในการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว ทั้งในเรื่องการประหยัดและอดออมเกี่ยวกับการครองชีพซึ่งได้แก่ความเป็นอยู่ในบ้าน ที่ทำงาน หรือโรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสภาวะวิกฤตในปัจจุบัน จึงถือได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ (ปรีวรรต มโนรมชัชวาล. 2533 : 34)

1. ปัจจัยแนวโน้มนำ (Predisposing Factor) เป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลโดยตรง ซึ่งอยู่ในลักษณะ ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติ การเกิดหรือการเปลี่ยนแปลงปัจจัยแนวโน้มนำให้อยู่ในระดับที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่จุดแรกเริ่มของการเรียนรู้ ซึ่งอาจได้รับมาจากผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว หรือจากสังคมสิ่งแวดล้อมทั่วไป

2. ปัจจัยสนับสนุน (Enabling Factor) ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆ ที่

เอื้ออำนวยให้แต่ละบุคคล ได้มีโอกาสกระทำในเรื่องหนึ่งเรื่องใดได้อย่างเพียงพอเหมาะสม และต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดการพัฒนามาเป็นทักษะและพฤติกรรมอย่างถาวร เช่น การจัดให้นักเรียนทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และรับผิดชอบกิจกรรมในโรงเรียนตาม ระดับความรู้ ความชำนาญ จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะปลูกฝัง หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เกิดขึ้นได้โดยมีปัจจัยอื่น ๆ เป็นแรงเสริม

3. ปัจจัยเสริมสร้าง (Reinforcing Factor) ซึ่งได้แก่ตัวบุคคลต่างๆ ในครอบครัว ในโรงเรียนและสังคมสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะมีบทบาทในการสั่งสอน อบรม แนะนำชักจูง ควบคุมดูแล กระตุ้นเตือน หรือมีปฏิสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่จะเสริมสร้างให้กระทำหรือตัดสินใจ ในสิ่งปฏิบัติในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ โดยใช้การตัดสินใจของตนเองที่ได้รับแรงโน้มน้าว และกำลังใจ สนับสนุนจากปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว

ดังนั้น หากเราจัดปัจจัยหนึ่งปัจจัยใดข้างต้นให้กับประชาชน ก็น่าที่จะสามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันทั้งรัฐบาล หน่วยงานเอกชน และประชาชนทั่วไปได้มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามปัจจัยโน้มน้าว ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยเสริมสร้างมากขึ้น ดังตัวอย่างเช่น การให้ความร่วมมือในการประหยัดของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยงดการแจกซองขวัญปีใหม่แก่ลูกค้า เปลี่ยนเป็นเพียงให้ปฏิทินแทน (มติชนรายวัน. 2540 : 8) การประหยัดในด้านโภชนาการ โดยเลือกรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพโดยเลือกที่มีประโยชน์ และไม่แพงเกินไป (ไทยโพสต์. 2540 : 11) การให้ความร่วมมือในการใช้สินค้าไทย ท่องเที่ยวในเมืองไทย เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และพฤติกรรม

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะ (Attitude) และการปฏิบัติตน (Practice) ของผู้รับสาร กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นอยู่กับความรู้ ถ้ามีความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลง และเมื่อทัศนคติเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็จะมีการยอมรับปฏิบัติ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังนั้นการที่จะมีการยอมรับ หรือปฏิเสธสิ่งใด ต้องพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติก่อน โดยการให้ความรู้ ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และการปฏิบัติตน ได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารในฐานะตัวแปรต้นสามารถนำการพัฒนาไปสู่ชุมชนได้โดยการศึกษาถึง ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนของผู้รับสารว่าเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่เพราะอะไร นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ในลักษณะสายโซ่ที่เริ่มจากความรู้ไปสู่ทัศนคติ และกลายเป็นพฤติกรรมต่อไป

ความรู้ (Knowledge) อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ได้ และผลกระทบที่มีผู้รับสารเชิงความรู้ในทฤษฎีการสื่อสารนั้น อาจปรากฏได้จากสาเหตุ 5 รูปแบบ คือ

1. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) การสื่อสารสังคมมักสร้างความสับสนให้กับสมาชิกในสังคม ผู้รับสารจึงมักแสวงหาสารสนเทศ การอาศัยสื่อทั้งหลายเพื่อตอบสนองข้อสงสัยและความสับสนของคน

2. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation) ผลกระทบเชิงความรู้ต่อการปลูกฝังทัศนคตินั้น ส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้างทัศนคติให้คนยอมรับการแพร่ำนวัตกรรมนั้นๆ

3. การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่ผู้สื่อกระจายออกไป เพื่อให้ประชาชนตระหนัก และผูกพันกับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลังของปัจเจกชนและค่านิยมของสังคมแล้วผู้รับสารก็เลือกสรรสารสนเทศนั้น

4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of The Belief System) การสื่อสารสังคมมักจะกระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ด้านต่างๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ผู้รับสารรับทราบระบบความเชื่อหลากหลายและลึกซึ้ง ไว้ในความเชื่อของตนมากขึ้นเรื่อยๆ

5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification) ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมและอุดมการณ์เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่เสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านี้ ย่อมทำให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นชัดเจนขึ้น

ทัศนคติ (Attitude) เป็นความคิด และความรู้สึกกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อ อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และทัศนคติเป็นพรมแดนเชื่อมโยง ระหว่างความรู้กับพฤติกรรม (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533)

ทัศนคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจทำได้โดยที่บุคคลได้รับข่าวสารต่างๆ ซึ่งข่าวสารนี้อาจจะมาจากบุคคลอื่น หรือมาจากอุปกรณ์ สื่อมวลชนต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของทัศนคติด้านความรู้ หรือการรับรู้ (Cognitive Component) เป็นที่เชื่อกันว่า ถ้าส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง ส่วนประกอบด้านอื่นจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ (Affective Component) เปลี่ยนแปลง ส่วนประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) จะเปลี่ยนแปลงด้วย

แมคไคล์ (Mcguire) ได้กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การใส่ใจ (Attention) ความเข้าใจ (Comprehension) การยอมรับสารใหม่ (Yielding) การเก็บเอาไว้

(Retention) และการกระทำ (Action) และ กล่าวว่าถ้ากระบวนการสื่อความหมายหรือการติดต่อทางด้านข่าวสารทำให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติแล้วจะทำให้เกิดการใส่ใจ ความเข้าใจ การยอมรับ การเก็บเอาไว้ การกระทำ และการที่ผู้รับสารจะเกิดขึ้นตอนเหล่านี้หรือไม่ นั่นขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และอื่นๆ (ศศิวิมล ปาลศรี. 2538 : 21)

การปฏิบัติตน (Practice) การกระทำ หรือพฤติกรรมใดๆ ของคนเราส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากความรู้ และทัศนคติที่ต่างกัน ซึ่งความแตกต่างกันของความรู้ และทัศนคติเกิดจาก ความแตกต่างในเรื่องการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างกันในการแปลความหมายของสารที่ตนเองได้รับ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่ต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยทั่วไปการใช้การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวพฤติกรรมนั้นมีวิธีการดังนี้ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533)

1. การปลุกเร้าอารมณ์ (Emotional Arousal) เพื่อให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจในการคิด ตามด้วยภาพหรือเสียง
2. การเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ด้วยการแสดงความอ่อนโยน เสียสละและความกรุณาปราณี รู้จักยอมแพ้ก็น่าไว้วางใจผู้อื่นให้ยอมรับได้
3. การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ (Internalized Norms) เป็นการสร้างมาตรฐานอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อให้มาตรฐานนั้นปลูกฝังและเป็นตัวอย่างแก่ผู้รับสารที่จะต้องปฏิบัติตาม
4. การให้รางวัล (Reward) เช่น การลด แลก แจก แถม ในการโฆษณาเพื่อเป็นการจูงใจให้เลือกซื้อสินค้ายี่ห้ออื่นๆ

และผลของการโน้มน้าวใจด้วยวิธีการข้างต้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมพื้นฐาน 2 แบบ คือ

1. กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ๆ หรือให้มีพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง (Activation)
2. หยุดยั้งพฤติกรรมเก่า (Deactivation)

ทั้งการกระตุ้น และการหยุดยั้งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอื่นๆ ตามมา เช่น การตัดสินใจวินิจฉัยต่อประเด็นปัญหา การจัดหายุทธวิธีการดำเนินงานและการสร้างพฤติกรรมเพื่อส่วนรวม

แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย : บุตรวัยรุ่น

นักวิชาการด้านจิตวิทยาวัยรุ่นหลายคน ได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของความเป็นวัยรุ่นไว้ดังนี้ (วรศรา วรลักษณ์. 2538 : 32-33)

แคทเทล (Cattell. 1950) ได้แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการบุคลิกภาพของวัยรุ่นให้อยู่ในช่วงอายุ 6-13 ปี ซึ่งเป็นระยะที่เด็กเปลี่ยนแปลงความสนใจที่มีต่อพ่อแม่ และจะเบนไปสู่กลุ่มเพื่อน ระยะนี้เป็นระยะการพัฒนาค้นหาตัวเองให้เข้มแข็งขึ้น และในช่วงอายุ 14-24 ปี เป็นระยะวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นระยะที่ความไม่มั่นคงทางอารมณ์เพิ่มขึ้น มีความสนใจในเรื่องเพศ เริ่มมีการปรับตัว ทำให้เกิดความขัดแย้งในใจขึ้น ซึ่งมีสาเหตุจากความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการอิสระจากพ่อแม่ ต้องการยืนด้วยขาของตนเอง ในเรื่องการทำงาน ในเรื่องรายได้ เพื่อจับจ่ายใช้สอยสำหรับตนเอง ต้องการความสนใจจากเพื่อนต่างเพศ หากสามารถผ่านพ้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไปได้ จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ พึ่งพอใจในตัวเองยิ่งขึ้น

อีริกสัน (Erikson. 1968) ได้จัดช่วงภาระตามขั้นพัฒนาการของมนุษย์ในช่วงวัยรุ่นว่า เป็นช่วงระยะการเริ่มรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน และความสำเร็จที่จะได้รับ อายุของเด็กจะอยู่ระหว่าง 6-12 ปี เด็กจะเริ่มเข้าไปเกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้น การพัฒนาของเด็กวัยนี้จะเป็นไปอย่างช้าๆ และสม่ำเสมอ มีการเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ความชำนาญในสิ่งใหม่ๆ การใช้ความสามารถทางด้านสังคม เป็นระยะที่เด็กต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ตนได้ทำลงไป ในทางตรงข้าม หากเด็กไม่สามารถจะประสบความสำเร็จได้ในระยะนี้เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าวุ่น และเกิดความหมกหมุ่นขึ้น และเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 13-17 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นเต็มที่ เด็กจะเติบโตอย่างรวดเร็วทางด้านร่างกาย ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกกลัดกลุ้มภายใน (Inner Turmoil) และตัดสินใจไม่ถูกว่าตนเองจะปฏิบัติตนอย่างไร ในระยะนี้เพื่อนในกลุ่มเดียวกันจะมีอิทธิพลต่อเด็กมาก เด็กจะเรียนแบบเพื่อนฝูง ในระยะนี้หากเด็กไม่สามารถตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และสังคมอย่างมากมายก็จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกหมดที่พึ่ง หรือเกิดความรู้สึกว่าเหวี่ยงขึ้น

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1950 , 1963) ผู้ศึกษาจิตวิทยาวัยรุ่นกล่าวว่า วัยรุ่นเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหาและเป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านวิธีการดำเนินชีวิตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นช่วงเวลาของการเจริญงอกงาม และการเปลี่ยนแปลงในแทบทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ เป็นช่วงเวลาที่รับสิ่งใหม่ๆ ทั้งด้านประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อน และความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมักเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว การเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ในระยะแรกจึงดูเหมือนว่าปัญหาต่างๆ จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กันในตัวเด็ก เด็กวัยรุ่นจึงไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อปัญหาเหล่านี้ได้ ปัญหาต่างๆ นั้นสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ ปัญหาที่ตัวเด็กเอง และปัญหาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา ครู อาจารย์ เพื่อน และบุคคลภายนอก ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นในสภาพ และเวลาใดก็ได้ที่เด็ก

เกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถจะหาวิธีการ เพื่อสนองความต้องการที่พึงพอใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ กรอนลันด์ (Gronlund. 1959 : 232) ที่ว่าเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนจนช่วยผู้ใหญ่ ประสิทธิภาพทางสังคมย่อมกว้างขวางออกไปตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือเมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียนเด็กได้มีโอกาสมีความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อน เด็กจะได้รับรู้บทบาทว่าตนควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่ออยู่ร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน การที่เด็กเข้ากับเพื่อนได้ก็จะทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจมีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และผู้อื่น เมื่อเขาสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนฝูงได้อย่างมีความสุข เขาก็ย่อมปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเพิ่มขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อคนทั่วไป และอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ในสังคม

สำหรับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย อายุระหว่าง 11-16 ปี หากพิจารณาตามขั้นแห่งพัฒนาการมนุษย์ (Stages of Human Development) ตามหลักทางจิตวิทยาแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty) ซึ่งเด็กหญิงจะมีอายุเฉลี่ย 12 ปี และเด็กชาย 14 ปี และกำลังย่างเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) ซึ่งอายุระหว่าง 13-15 ปี (สุชา จันทรธม. 2531)

สำหรับช่วงวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดระยะหนึ่งของชีวิต เป็นระยะที่เด็กมีปัญหา และต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เด็กวัยรุ่นส่วนมากมีอายุประมาณตั้งแต่ 12-21 ปี เด็กบางคนอาจเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก่อนอายุที่กำหนด บางคนอาจถึงวัยรุ่นหลังอายุที่กำหนด นอกจากนี้ในแต่ละสังคมยังกำหนดช่วงอายุของวัยรุ่นไม่แตกต่างกัน บางสังคมวัยรุ่นมีช่วงเวลาสั้นมาก จะเห็นว่าเด็กหญิง และเด็กชายจะแต่งงานเมื่ออายุน้อย และเริ่มรับผิดชอบหน้าที่เป็นผู้ใหญ่เมื่ออายุ 14-15 ปี เป็นต้น ดังนั้นเราจึงสามารถสรุปลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของวัยรุ่นที่สำคัญได้ดังนี้

1. มีความต้องการและปรารถนาใหม่ๆ เกิดขึ้นและเป็นไปอย่างรุนแรง
2. มีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น
3. เกิดความกระวนกระวายใจในเรื่องการเจริญเติบโต
4. สถิติปัญหาและความคิดเจริญก้าวหน้ากว้างขวางออกไป
5. เริ่มรู้จักรับผิดชอบและต้องการเป็นอิสระ
6. อารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่ายและรุนแรง
7. จินตนาการมีมากขึ้น
8. ความเชื่อมั่นต่างๆ เป็นไปอย่างรุนแรง
9. ความสนใจในการสมาคมมีมากขึ้น
10. ประสาทส่วนต่างๆ และความรู้สึกด้านสัมผัสตื่นตัวขึ้นมา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาการรับรู้ภาวะวิกฤต การทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด โดยสนใจศึกษาในกลุ่มเด็กที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น เนื่องจากเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งอาจมีการสับสนในการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ อีกทั้งวัยนี้เป็นวัยที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น โดยมีอิสระในเรื่องการใช้จ่าย การกินอยู่หลับนอน การพักผ่อนหย่อนใจกับเพื่อนฝูง การเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ จึงอาจส่งผลกระทบต่อการรับรู้และการปฏิบัติตน ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของเด็กในวัยนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยในเรื่องการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดนั้น จากการศึกษาค้นคว้าพบว่ายังไม่มีผู้ทำการวิจัยมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับตัวแปรที่ศึกษามาโดยสังเขป ดังนี้.-

อายุของบิดามารดา

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยยังไม่พบบงานวิจัยในเรื่องการรับรู้ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และพฤติกรรมประหยัด กับตัวแปรด้านอายุของบิดามารดา โดยมีเพียงงานวิจัยของ จินตนา สุนทโรทก (2530) ศึกษาการรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท โดยแบ่งช่วงอายุเกษตรกรเป็น 16-25 ปี , 26-35 ปี , 36-45 ปี , 46-55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้เกี่ยวกับสารเคมี และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเกษตรกรที่อายุน้อยจะมีความรู้เกี่ยวกับสารเคมี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่ถูกต้องมากกว่าเกษตรกรที่อายุมาก

สุวรรณี โพธิ์ศรี (2534) ศึกษาการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งช่วงอายุของผู้ปกครองเป็น 16-30 ปี , 31-40 ปี และ 41-66 ปี ผลการวิจัยพบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดรับข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปริมาณการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำตัวแปรอายุของบิดามารดามาศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ แม้จะยังไม่พบบงานวิจัยที่รองรับโดยตรง โดยตั้งสมมติฐานว่า บิดามารดาที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดามารดา

ปริวรรต มโนรมชัชวาล (2533) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพตามบทสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 300 คน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ระดับชั้นประถมศึกษา) จะมีการปฏิบัติตนในด้านนี้ดีกว่านักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูง (ระดับสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษา)

สุภาพงษ์ ระรวยทรง (ศศิวิมล ปาลศรี. 2538 : 25 ; อ้างอิงมาจาก สุภาพงษ์ ระรวยทรง. 2535) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับข่าวสารต่างประเทศทางสื่อมวลชน นั่นคือผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีการรับข่าวสารต่างประเทศทางสื่อมวลชนมากด้วย

กิตติวรรณ สิทธิเวช (2534) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน พบว่า

- นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันของระดับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา
- นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติทางพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน

อำภา แสงกล้า (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน ชาย 199 คน หญิง 174 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน

สรุป จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวพบความแตกต่างของตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาในด้านการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ และการเปิดรับข่าวสาร แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อน และความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคาดว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง และระดับการศึกษาต่ำ

น่าจะมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาทำให้คนรู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ และนำมาสู่การปฏิบัติได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า บิดามารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน และบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

รายได้ของบิดามารดา

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 9 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 615 คน เป็นชาย 310 คน และหญิง 305 คน พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

กิตติวรรณ สิทธิเวช (2534) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน พบว่า

- กลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจรอบครัวแตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันของระดับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา

- นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน

สุกานดา นุ่มทองคำ (2535) ศึกษาตัวแปรเชิงจิตสังคม และชีวพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 510 คน พบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจรอบครัวระดับสูง มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจรอบครัวระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาพงษ์ ระรวยทรง (ศศิวิมล ปาลศรี. 2538 : 25 ; อ้างอิงมาจาก สุภาพงษ์ ระรวยทรง. 2535) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ ต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์

อำภา แสงกล้า (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปรา-

การ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน ชาย 199 คน หญิง 174 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน

สาณี สุวรรณพัฒน์ (2536) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตนักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2-4 (หลักสูตร 4 ปี) และชั้นปีที่ 2-6 (หลักสูตร 6 ปี) รวมจำนวน 1,000 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวที่แตกต่างกัน (ระดับการศึกษาของบิดา และรายได้ของครอบครัว) ไม่มีความแตกต่างกันในการรับรู้ทางสังคมและการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยข้างต้น แม้จะพบว่าส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างของการรับรู้ในเรื่องต่างๆ เมื่อบิดา มารดา มีรายได้แตกต่างกันก็ตาม แต่ผู้วิจัยคาดว่าในเรื่องภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 เป็นภาวะที่มีผลกระทบต่อคนฐานะชั้นสูง และปานกลาง ค่อนข้างมาก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน และบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

อาชีพของบิดามารดา

กิตติวรรณ สิทธิเวช (2534) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันของระดับความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา ยกเว้นกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพวิชาชีพ (ครู อาจารย์ ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ แพทย์ พยาบาล วิศวกร ฯ) พบว่า มีความแตกต่างของระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวกับกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพการค้า และในกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพการค้า ก็พบว่ามีความแตกต่างกันของความสัมพันธ์ดังกล่าวกับกลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นแม่บ้าน นักเรียนที่บิดา มารดามีอาชีพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

สาณี สุวรรณพัฒน์ (2536) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็น

นิสิตนักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2-4 (หลักสูตร 4 ปี) และชั้นปีที่ 2-6 (หลักสูตร 6 ปี) รวมจำนวน 1,000 คน ผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาที่บิดามีอาชีพแตกต่างกัน มีความยินดีที่จะรับรู้ภาวะวิกฤตทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (โดยเฉพาะกลุ่มที่บิดามีอาชีพทหาร)

ศศิวิมล ปาลศรี (2538) ศึกษาเรื่องพฤติกรรม的开รับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 300 คน พบว่าประชาชนที่อาชีพแตกต่างกัน คือข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน มีพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดแตกต่างกัน

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 9 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 615 คน เป็นชาย 310 คน และหญิง 305 คน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

อำภา แสงกล้า (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน ชาย 199 คน หญิง 174 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองอาชีพต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้นของกิตติวรรณ ลิทธิเวทย์ ศาณี สุวรรณพัฒน์ และ ศศิวิมล ปาลศรี ที่พบความแตกต่างในตัวแปรด้านอาชีพกับ ความรู้ความเข้าใจในหลักพุทธศาสนา การรับรู้ทางสังคมและการเมือง และการเปิดรับข่าวสาร ผู้วิจัยจึงคาดว่าน่าจะพบความแตกต่างในตัวแปรด้านอาชีพกับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด ด้วยเนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่บิดา มารดา แต่ละอาชีพได้รับอาจมีน้อยต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานว่า บิดา มารดาที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน และบิดา มารดาที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน

เพศ

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 9 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 615 คน เป็นชาย 310 คน และหญิง 305 คน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับภัยเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญพฤติกรรมที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับภัยเสพติดดีกว่านักเรียนชาย

สุมนต์ รัตนรังสิกุล (2534) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 361 เป็นชาย 293 คน เป็นหญิง 68 คน พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีการรับรู้ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันเอดส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายมีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาหญิงมีเจตคติดีกว่านักศึกษาชาย ส่วนนักศึกษาชายมีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาหญิง

กิตติวรรณ สิทธิเวช (2534) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน พบว่า

- นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงไม่มีความแตกต่างกันของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา

- นักเรียนหญิง มีการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนาสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณภัทร พานิชเจริญ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ การปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 648 คน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับภาวะมลพิษในระดับปานกลาง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับภาวะมลพิษในระดับดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการรับรู้และปฏิบัติตนเกี่ยวกับภาวะมลพิษดีกว่านักเรียนชาย

อำภา แสงกล้า (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน ชาย 199 คน หญิง 174 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเพศหญิงมีการรับรู้ของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันดีกว่านัก-

เรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ศานี สุวรรณพัฒน์ (2536) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตนักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2-4 (หลักสูตร 4 ปี) และชั้นปีที่ 2-6 (หลักสูตร 6 ปี) รวมจำนวน 1,000 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาหญิง มีความยินดีรับรู้ต่อภาวะวิกฤตทางสังคม และการเมืองสูงกว่านิสิตนักศึกษาชายที่ระดับ .05

แซคเซอร์ (Zacher. 1975) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาที่มีผลต่อความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับ 11 ในรัฐมอนทานา (A Study of Factor Affecting The Environmental Knowledge of Eleventh Grade Students in Montana) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียน 6 โรงเรียน ในรัฐมอนทานา จำนวน 436 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ได้แก่ เพศ ขนาดของครอบครัว การอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ และจากการเปรียบเทียบกับปัจจัยต่างๆ พบว่านักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนหญิง

แม้จะไม่มีการศึกษาโดยตรงเกี่ยวกับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมประหยัคกับเพศ ก็ตาม แต่จากงานวิจัยข้างต้น พอสรุปเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ได้ว่า บุตรวัยรุ่นหญิงมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นชาย และบุตรวัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมประหยัคมากกว่าบุตรวัยรุ่นชาย

ระดับชั้นเรียน

สุโท เจริญสุข (2520 : 45) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ที่ผ่านการเรียนชั้นสูงก็ย่อมทำให้มีความรู้มาก เห็นมาก คิดมาก และทำมากกว่าเป็นธรรมดา ดังนั้นพัฒนาการและอุดมคติจึงเป็นไปด้วยดีกว่าคนที่มีการศึกษาระดับต่ำ

สนองศรี รุดคิษฐ์ (2523 : 86) ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณธรรมด้านพรหมวิหารสี่ของนิสิตที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน พบว่า ในทัศนคติต่อการรับรู้มาตรฐานสังคม (การรับรู้ว่าคุณค่าโดยทั่วไปในสังคมมีมาตรฐานทางคุณธรรมสูง หรือต่ำเพียงใด) นั้น นิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติว่าคนอื่น ๆ มีมาตรฐานทางคุณธรรมด้านมูทิดาสูงมากกว่าที่นิสิตชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติ ส่วนในทัศนคติต่อตนเองตามอัตภาพ (ความตั้งใจของคุณค่าที่จะปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่างๆ) พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติว่าตนจะปฏิบัติตนด้วยคุณธรรมด้านเมตตา กรุณา มุทิดา อุเบกขา สูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1

สุนันต์ รัตนรังสิกุล (2534) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัย พลศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 361 เป็นชาย 293 คน เป็นหญิง 68 คน พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปี ต่างกัน อายุต่างกัน มีการรับรู้ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ไม่ แตกต่างกัน

กิตติวรรณ สิทธิเวช (2534) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับ การปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน พบว่า

- นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันของระดับความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา ยกเว้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีความแตกต่างกันของระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับความสัมพันธ์ระหว่าง ความเข้าใจกับการปฏิบัติทางพุทธศาสนาสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน

วรศรา วรลักษณ์ (2538) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดและการป้องกัน สิ่งเสพติดจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 380 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการเปิดรับเนื้อหาเรื่อง สิ่งเสพติดจากสื่อ มวลชนนั้นนักเรียนส่วนใหญ่เปิดรับจากสื่อมวลชนทุกประเภทบ่อยพอสมควร และมีระดับความรู้ ความเข้าใจพอสมควร นักเรียนหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสพติด และการป้องกันสิ่ง เสพติดสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่ง เสพติดและการป้องกันสิ่งเสพติดแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่านัก เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากรายงานการวิจัยในเบื้องต้น ไม่พบงานวิจัยในเรื่องการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมประหยัด กับระดับชั้นเรียนโดยตรง แต่จากงานวิจัยดังกล่าวอาจนำมาตั้งสมมติฐาน ได้ว่า บุตรวัยรุ่นที่เรียนในระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่เรียนในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า และบุตรวัยรุ่นที่เรียนในระดับชั้น เรียนที่สูงกว่ามีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างจากบุตรวัยรุ่นที่เรียนในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้มีน้อยมาก โดยเท่าที่ศึกษาพบมีดังนี้

สันทัก สันธพันธ์ประทุม (2523:73) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนามากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

อำภา แสงกล้า (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน ชาย 199 คน หญิง 174 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำการรับรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยข้างต้น อาจเป็นแนวทางในการนำมาสร้างเป็นสมมติฐานได้ว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมประหยัมากกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ความสัมพันธ์ของการรับรู้กับพฤติกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าในเบื้องต้น ผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และพฤติกรรมประหยั ผู้วิจัยจึงศึกษางานวิจัยที่ใกล้เคียง ดังนี้-

พรธณภัทร พานิชเจริญ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติการปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 648 คน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับภาวะมลพิษในระดับปานกลางและนักเรียนมีทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับมลพิษในระดับดี

สุภาพร โรจน์รังสีธรรม (2530) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ ผู้บริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสหศึกษามีความรู้ในระดับปานกลาง มีทัศนคติ และการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ และการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สมนธ์ รัตนรังสีกุล (2534) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัย จำนวนพลศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 361 เป็นชาย 293 คน เป็นหญิง 68 คน พบว่า การรับรู้ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงถึงความ สอดคล้องระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ สอดคล้องกับ ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล (2527 : 38-39) ที่ได้กล่าวว่า ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับผลงาน วิจัยของ ผาสวรรณ สนธิวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่นๆ (2523:55) ที่ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มหา- วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง ผลการศึกษาพบว่า ความรู้กับทัศนคติและการ ปฏิบัติทางด้านสุขภาพ ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ โรง- เรียนสาธิตน้ำผึ้งมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

ไพลิน ศศิธนากรแก้ว (2536) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชน และสื่อโทรทัศน์ ในระดับปานกลาง มีความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมและการ มีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกัน

พิมลพรรณ สุทธิวงศ์ (2537) ศึกษาเรื่องการรับทราบข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการรับ ทราบข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชน จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัด ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) พบว่า พฤติกรรมการรับทราบ ข่าวสารการณรงค์ให้ประชาชน ใช้น้ำอย่างประหยัดจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับ การมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัดของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

วริศรา วราลักษณ์ (2538) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดและการป้องกัน สิ่งเสพติดจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวง

ศึกษาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 380 คน ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องสิ่งเสพติดและการป้องกันสิ่งเสพติดจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสพติด และการป้องกันสิ่งเสพติด

อำภา แสงกล้า (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน ชาย 199 คน หญิง 174 คน ผลการวิจัย พบว่า เด็กมีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนในระดับที่ดี แต่มีการนำการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนไปใช้ในชีวิตประจำวันในระดับพอใช้

สาธิต สุวรรณพัฒน์ (2536) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตนักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2-4 (หลักสูตร 4 ปี) และชั้นปีที่ 2-6 (หลักสูตร 6 ปี) รวมจำนวน 1,000 คน ผลการวิจัยพบว่า

- นิสิตนักศึกษามีความตระหนัก และยินดีที่จะรับรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคม และการเมืองในประเทศในระดับค่อนข้างสูง แต่มีการตอบสนองในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

- ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ทางสังคมและการเมือง เกี่ยวกับภาวะวิกฤตกับบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิวิมล ปาลศรี (2538) ศึกษาเรื่องพฤติกรรม的开รับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 300 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนในระดับปานกลาง รับทราบข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชนในระดับต่ำ มีความรู้ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดในระดับสูง มีทักษะเชิงบวกต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด และพบว่าความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้พลังงานอย่างประหยัด

วินสตัน (Winston.1974) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ด้านความตระหนักของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในชิคาโก ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนยอมรับ และมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม และจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างความห่วงใยในปัญหา กับความตระหนักและการปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไดยาร์ (Dyar . 1975) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น 7 (Assessing The Environmental Attitudes and Behaviors of a Seventh Grade School Pollution) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 637 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความสามารถในการเรียนในระดับสูงและกลาง มีความกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าเด็กที่มีความสามารถในการเรียนในระดับต่ำ แสดงว่าเด็กที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีการรับรู้ปัญหามาก ก็จะมีพฤติกรรมกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากตามไปด้วย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมต่างๆ ได้แก่ การปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัด และการป้องกันสิ่งเสียดสี ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวแม้จะไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดโดยตรง แต่ก็สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า เมื่อบุคคลมีการรับรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว จะเกิดความรู้ ความเข้าใจ และนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งเมื่อพิจารณาในเรื่องของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้ในเรื่องดังกล่าวแล้วก็น่าจะมีพฤติกรรมประหยัดให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เพื่อความอยู่รอดด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยในครั้งนี้ได้ว่า การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 กับพฤติกรรมประหยัดในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

การรับรู้และพฤติกรรมของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และพฤติกรรมของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีดังนี้

รวมพร อุ่ นววรรณธรรม (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ครู และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 2,835 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ครู และผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 14 พฤติกรรม คือ การควบคุมสัตว์ การควบคุมพืช การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การทำลายพันธุ์พืช การทำให้สิ่งแวดล้อมสกปรก การไม่อนุรักษ์ศิลปวัตถุ การสะสมวัตถุ การสะสมสิ่งมีค่า การอนุรักษ์ความงามของธรรมชาติ ความรักสัตว์ การแข่งสัตว์ การนำสัตว์มาต่อสู้กัน และการฆ่าสัตว์ โดยนักเรียนชั้น ป.6 มีแนวโน้มของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในทางบวกและทางลบน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ รองลงมาได้แก่ นักเรียนชั้น ม.3 และกลุ่มที่มีแนวโน้มของความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มอื่นได้แก่ นักเรียนชั้น ม. 5 สำหรับ ครู และผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มนี้ต่างมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันในทุกพฤติกรรม

วันชัย มิกกลาง (2530) ศึกษา เจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตาม และการได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนา ในนิติตระดับปริญญาตรี จำนวน 550 คน พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตามของนิสิต กับการได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาจากบิดา มารดา โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุกานดา นิ่มทองคำ (2535) ศึกษาตัวแปรเชิงจิตสังคม และชีวพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 510 คน ผลการวิจัยพบว่า การถ่ายทอดพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แซนนี่ (Chaney. 1982) ได้ทำการทดสอบการรับรู้ของนักเรียน ครู และพ่อแม่ ในเรื่องปัญหาการใช้ระเบียบวินัยของโรงเรียน ที่สร้างความกดดันให้กับนักเรียน โดยศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูประจำชั้น และพ่อแม่ของนักเรียน ในรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ครู และพ่อแม่ ไม่มีความสอดคล้องในการรับรู้ในเรื่องปัญหาการใช้ระเบียบวินัยของโรงเรียน

จากงานวิจัยที่ศึกษาข้างต้น แม้จะไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคก็ตาม แต่จากงานวิจัยที่ศึกษาก็พอจะคาดได้ว่า ในเรื่องของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ 2540-2541 และพฤติกรรมนั้น บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น น่าจะมีความสอดคล้องกัน เนื่องจากการถ่ายทอดความคิดเห็น และพฤติกรรมร่วมกันภายในครอบครัว ซึ่งเมื่อครอบครัวประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอันอาจทำให้รายได้ของครอบครัวลดน้อยลงไป และทำให้บิดา มารดาต้องประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ สมาชิกในครอบครัวก็น่าที่จะรับรู้ถึงสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น และช่วยเหลือครอบครัวด้วยการประหยัดค่าใช้จ่ายด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน
2. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน
3. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน

4. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน

5. บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

6. บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

7. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

8. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

9. บุตรวัยรุ่นหญิง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่า บุตรวัยรุ่นชาย

10. บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

11. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า

12. บุตรวัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมประหยัค มากกว่าบุตรวัยรุ่นชาย

13. บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกับบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

14. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัค มากกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า

15. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคใน บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

16. บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 บิดา มารดา ได้แก่ บิดา มารดา ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 148,382 คู่

1.2 บุตรวัยรุ่น ได้แก่ นักเรียนที่เป็นบุตรของบิดามารดา ในข้อ 1.1 จำนวน 148,382 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 บิดา มารดา ได้แก่ บิดา มารดา ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 450 คู่ โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น 95% ของยามานะ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531:296 ; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967 : 886-887)

2.2 บุตรวัยรุ่น ได้แก่ นักเรียนที่เป็นบุตรของบิดา มารดา ในข้อ 2.1 จำนวน 450 คน

ขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร มาจำนวน 3 เขต ได้แก่ เขตบางกะปิ เขตบางเขนและเขตจอมทอง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในเขตบางกะปิ เขตบางเขน และเขตจอมทอง มาเขตละ 1 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียน แต่ละระดับชั้นเรียน ของโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ มาชั้นละ 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 450 คน เป็นนักเรียนชาย 216 คน และนักเรียนหญิง 234 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	
		ชาย	หญิง
1. บดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	ม. 1	25	25
	ม. 3	20	30
	ม. 5	25	25
2. ฤทธิยะวรรณาลัย	ม. 1	25	25
	ม. 3	20	30
	ม. 5	25	25
3. มัธยมวัดสิงห์	ม. 1	25	25
	ม. 3	27	23
	ม. 5	24	26
		216	234
	รวม	450	

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามที่ใช้วัดบิดา มารดา
2. แบบสอบถามที่ใช้วัดบุคตรวยรุ่น

5. อาชีพของท่าน

- ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงาน หรือลูกจ้างเอกชน
☐ ประกอบอาชีพส่วนตัว

แบบสอบถามตอนที่ 2

แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกให้ความสนใจ และความเข้าใจต่อสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตัวอย่าง แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของ บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น

(0) ปัญหาเศรษฐกิจในขณะนี้ไม่ได้รุนแรงอย่างที่คิด

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

แบบสอบถามตอนที่ 3

แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นตามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในด้านความเป็นอยู่ในบ้าน ความเป็นอยู่ในที่ทำงาน การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาของบุตร จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย

ตัวอย่าง แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น

(0) เมื่อเห็นก๊อกน้ำที่บ้านเปิดทิ้งไว้ท่านจะรีบปิดทันที

- ☐ ☐ ☐
 ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกให้ความสนใจ และความเข้าใจต่อสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตัวอย่าง แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น

(0) ในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเช่นนี้ทุกคนต้องใส่ใจกับการประหยัดพลังงาน

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

แบบสอบถามตอนที่ 3

แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัดของบุตรวัยรุ่น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของบุตรวัยรุ่น ตามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในด้านความเป็นอยู่ในบ้าน ความเป็นอยู่ในโรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย

ตัวอย่าง แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัดของบุตรวัยรุ่น

(0) ท่านเปิดพัดลม/เครื่องปรับอากาศตลอดเวลาที่อยู่บ้าน

☐ ☐ ☐

ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

แบบวัดที่มีข้อความเชิงนิมิต (Positive)	แบบวัดที่มีข้อความเชิงนิเสธ (Negative)
ให้ 5 คะแนน ในคำตอบ เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 1 คะแนน ในคำตอบ เห็นด้วยมากที่สุด
ให้ 4 คะแนน ในคำตอบ เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน ในคำตอบ เห็นด้วย
ให้ 3 คะแนน ในคำตอบ ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน ในคำตอบ ไม่แน่ใจ
ให้ 2 คะแนน ในคำตอบ ไม่ค่อยเห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน ในคำตอบ ไม่ค่อยเห็นด้วย
ให้ 1 คะแนน ในคำตอบ ไม่เห็นด้วย	ให้ 5 คะแนน ในคำตอบ ไม่เห็นด้วย

แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

แบบวัดที่มีข้อความเชิงนิมิต (Positive)	แบบวัดที่มีข้อความเชิงนิเสธ (Negative)
ให้ 3 คะแนน ในคำตอบ ทำประจำ	ให้ 1 คะแนน ในคำตอบ ทำประจำ
ให้ 2 คะแนน ในคำตอบ ทำเป็นบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน ในคำตอบ ทำเป็นบางครั้ง
ให้ 1 คะแนน ในคำตอบ ไม่เคยทำเลย	ให้ 3 คะแนน ในคำตอบ ไม่เคยทำเลย

วิธีสร้างเครื่องมือวัด

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัค
2. ให้นิยามความหมายของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ซึ่งประกอบด้วย การเลือกให้ความสนใจ และความเข้าใจในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และให้นิยามความหมายของพฤติกรรมประหยัค ซึ่งประกอบไปด้วย การประหยัคในด้านความเป็นอยู่ในบ้าน ที่ทำงาน โรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาของบุตร
3. สร้างข้อคำถามแบบวัดการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วงพ.ศ.2540-2541 จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสร้างข้อคำถามแบบวัดพฤติกรรมประหยัค จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบข้อคำถามแต่ละข้อมีลักษณะครอบคลุมตรง

กับนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนั้นยังดูความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วนำผลมาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขไปทดสอบกับบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น และบุตรวัยรุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเทพศิลา ปีการศึกษา 2540 ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวนชั้นเรียนละ 30 คน รวมจำนวนบิดา 90 คน มารดา 90 คน และบุตรวัยรุ่น 90 คน แล้วนำผลที่ได้รับมาตรวจให้คะแนน

3. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อ กับคะแนนรวม โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ข้อใดที่ไม่พบความสัมพันธ์แสดงว่าไม่ได้วัดโครงสร้างเดียวกัน ซึ่งถือเป็นการหาค่าอำนาจจำแนกไปด้วย

4. นำแบบสอบถามที่เลือกแล้วจากข้อ 3 มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 6 ชุด ดังนี้

4.1 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9512

4.2 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของมารดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9418

4.3 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8895

4.4 แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบิดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9043

4.5 แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของมารดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8643

4.6 แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8365

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทร์เคหา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

2. ขอความร่วมมือจากโรงเรียนเพื่อนัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบิดา มารดา และนักเรียน

3. ทำการเก็บข้อมูลจากบิดา มารดา และนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 3 สัปดาห์ โดยส่งแบบสอบถามให้นักเรียน และให้นำไปให้บิดา มารดาตอบแบบสอบถาม และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามชุดที่กลับคืนมาครบทั้งบิดา มารดา และนักเรียน

4. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยคัดเลือกเฉพาะที่ให้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้องการ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนน การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

2. วิเคราะห์ระดับการรับรู้การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น โดยคำนวณหาร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่กำหนดไว้

3. ทดสอบสมมติฐานข้อ 1-8 , ข้อ 10-11 , ข้อ 13-14 และข้อ 16 โดยใช้สถิติเอฟ (F-test) และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

4. ทดสอบสมมติฐานข้อ 9 และ ข้อ 12 โดยใช้สถิติที (t-test)

5. ทดสอบสมมติฐานข้อ 15 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีสูตรในการคำนวณไว้ให้พร้อมแล้ว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	ความมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมของ บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ. ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และ
พฤติกรรมประหยัค ของบิคา มารดา และบุตรวัยร่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติ-
กรรมประหยัคของบิคา มารดา และบุตรวัยร่น

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น ดังนี้.-

1.1 ระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิคา มารดา
และบุตรวัยร่น ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 450 คน ดังแสดงผลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิคา มารดา
และบุตรวัยร่น โดยใช้เกณฑ์การหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ใน
ช่วง พ.ศ. 2540-2541

ระดับ การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541	เกณฑ์การ ให้คะแนน	N	ร้อยละ
<u>บิคา</u>			
มากที่สุด	150 - 127	196	43.6
ค่อนข้างมาก	126 - 103	237	52.7
ปานกลาง	102 - 79	17	3.8
ค่อนข้างน้อย	78 - 55	-	-
น้อยที่สุด	54 - 30	-	-
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มบิคา	124.7556		
<u>มารดา</u>			
มากที่สุด	150 - 127	196	43.7
ค่อนข้างมาก	126 - 103	230	51.2
ปานกลาง	102 - 79	22	4.9
ค่อนข้างน้อย	78 - 55	1	.2
น้อยที่สุด	54 - 30	-	-
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มมารดา	124.3467		

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับ การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ.2540-2541	เกณฑ์การ ให้คะแนน	N	ร้อยละ
บุตรวัยรุ่น			
มากที่สุด	150 - 127	180	40.2
ค่อนข้างมาก	126 - 103	242	54.0
ปานกลาง	102 - 79	26	5.8
ค่อนข้างน้อย	78 - 55	-	-
น้อยที่สุด	54 - 30	-	-
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มบุตรวัยรุ่น	122.4889		

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มบิดา กลุ่มมารดา และกลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.7, 51.2 และ 54.0 ตามลำดับ) มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในระดับค่อนข้างมาก คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 124.7556 , 124.3467 และ 122.4889 ตามลำดับ

1.2 ระดับพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 450 คน ดังแสดงผลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงระดับพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

ระดับพฤติกรรมประหยัค	เกณฑ์การให้คะแนน	N	ร้อยละ
บิดา			
สูง	90 - 71	272	60.0
ปานกลาง	70 - 51	174	38.7
ต่ำ	50 - 30	4	.9
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มบิดา	74.0533		

ตาราง 3 (ต่อ)

ระดับพฤติกรรมประหยัค	เกณฑ์การให้คะแนน	N	ร้อยละ
<u>มารดา</u>			
สูง	90 - 71	292	64.9
ปานกลาง	70 - 51	156	34.7
ต่ำ	50 - 30	2	.4
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มมารดา	74.3178		
<u>บุตรวัยรุ่น</u>			
สูง	90 - 71	193	42.9
ปานกลาง	70 - 51	252	56.0
ต่ำ	50 - 30	5	1.1
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มบุตรวัยรุ่น	68.4556		

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มบิดา และกลุ่มมารดาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0 และ 64.9 ตามลำดับ) มีพฤติกรรมประหยัคในระดับสูง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.0533 และ 74.3178 ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.0) มีพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 68.4556

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

2.1 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 4-5

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ

อายุ	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
40 ปี หรือต่ำกว่า	125.1616	10.9858	122.9946	12.0577
41 - 51 ปี	124.7846	11.3875	125.1017	11.1270
51 ปี หรือสูงกว่า	124.2308	11.4669	126.9643	11.8743

ตาราง 5 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	41.6047	20.8023	.1624
	ภายในกลุ่ม	447	57247.5064	128.0705	
	รวม	449	57289.1111		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	666.4018	333.2009	2.4907
	ภายในกลุ่ม	447	59799.5182	133.7793	
	รวม	449	60465.9200		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

2.2 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 6-8

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำ	123.1118	10.7263	124.4922	11.4324
ปานกลาง	125.5856	11.8248	121.9864	11.6736
สูง	125.6068	11.5272	127.2455	11.2227

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	620.1752	310.0876	2.4459
	ภายในกลุ่ม	447	56668.9359	126.7761	
	รวม	449	57289.1111		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	1747.3361	873.6681	6.6509*
	ภายในกลุ่ม	447	58718.5839	131.3615	
	รวม	449	60465.9200		

$$F_{.05}(2,447) = 3.0, F_{.05}(2,897) = 3.0$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 แต่บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเพื่อศึกษาว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีคูใดบ้างที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของมารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับการศึกษา	ปานกลาง ต่ำ สูง				
		N	$\bar{X}$	121.9864	124.4922	127.2455
มารดา	ปานกลาง	147	121.9864		2.5058*	5.2591*
	ต่ำ	193	124.4922			2.7533*
	สูง	110	127.2455			

P<.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามรายได้ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตก

ต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 9-10

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามรายได้

รายได้	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำ	123.8315	9.6628	123.5686	9.1300
ปานกลาง	125.1176	11.1489	124.6330	12.0637
สูง	124.7236	12.6448	124.4769	12.5706

ตาราง 10 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามรายได้

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	107.3317	53.6658	.4195
	ภายในกลุ่ม	447	57181.7794	127.9234	
	รวม	449	57289.1111		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	81.8274	40.9137	.3029
	ภายในกลุ่ม	447	60384.0926	135.0875	
	รวม	449	60465.9200		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกันมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3

2.4 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่าง กัน” ดังแสดงผลในตาราง 11-12

ตาราง 11 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	124.3394	11.3441	123.1333	13.6243
พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน	125.6544	11.7992	122.9435	12.3303
ประกอบอาชีพส่วนตัว	124.3805	10.9451	125.5466	10.2165

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	157.5914	78.7957	.6165
	ภายในกลุ่ม	447	57131.5197	127.8110	
	รวม	449	57289.1111		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	716.4279	358.2139	2.6799
	ภายในกลุ่ม	447	59749.4921	133.6678	
	รวม	449	60465.9200		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 12 พบว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4

2.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 13-14

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ

อายุ	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
40 ปีหรือต่ำกว่า	72.6768	8.1901	72.0430	8.1611
41-50 ปี	71.4577	8.6989	72.2458	7.7239
51 ปีหรือสูงกว่า	72.5275	8.8019	73.7857	7.5883

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	145.6253	72.8126	.9820
	ภายในกลุ่ม	447	33144.8725	74.1496	
	รวม	449	33290.4978		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	73.9818	36.9909	.5927
	ภายในกลุ่ม	447	27896.1160	62.4074	
	รวม	449	27970.0978		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5

2.6 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 15-17

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัดของ บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำ	74.5789	7.7207	75.0052	7.8927
ปานกลาง	70.9890	7.2342	71.0272	7.8303
สูง	69.9915	10.6686	69.0818	7.8298

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัดของ บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	1666.4758	833.2379	11.7777*
	ภายในกลุ่ม	447	31624.0220	70.7473	
	รวม	449	33290.4978		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	2788.9482	1394.4741	24.7538*
	ภายในกลุ่ม	447	25181.1496	56.3337	
	รวม	449	27970.0978		

$$F_{.05}(2,447) = 3.0, F_{.05}(2,897) = 3.0$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 6 และเพื่อศึกษาว่าบิดา มารดา ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีคูใดบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับการศึกษา	สูง ปานกลาง ต่ำ				
		N	$\bar{X}$			
บิดา	สูง	117	69.9915		.9975	4.5874*
	ปานกลาง	181	70.9890			3.5899*
	ต่ำ	152	74.5789			
มารดา	สูง	110	69.0818	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
	ปานกลาง	147	71.0272	69.0818	71.0272	75.0052
	ต่ำ	193	75.0052		1.9454*	5.9234*

P<.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 17 พบว่า บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำมีพฤติกรรมประหยัค สูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง และสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลางและสูง มีพฤติกรรมประหยัค ไม่แตกต่างกัน

มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง และสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของ บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม รายได้ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรม ประหยัคแตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 18-20

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของ บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามรายได้

รายได้	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำ	73.5281	9.0492	75.2549	7.5945
ปานกลาง	72.7563	8.4454	72.9633	7.2620
สูง	69.2195	8.0404	68.7231	7.9006

ตาราง 19 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของ บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อ จำแนกตามรายได้

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	1293.3793	646.6896	9.0343*
	ภายในกลุ่ม	447	31997.1185	71.5819	
	รวม	449	33290.4978		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	2648.9880	1324.4940	23.3816*
	ภายในกลุ่ม	447	25321.1097	56.6468	
	รวม	449	27970.0978		

$$F_{.05}(2,447) = 3.0, F_{.05}(2,897) = 3.0$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 19 พบว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 7 และเพื่อศึกษาว่า บิดา มารดา ที่มีรายได้แตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 20

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกันโดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

กลุ่มตัวอย่าง	รายได้	สูง ปานกลาง ต่ำ				
		N	$\bar{X}$	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
บิดา	สูง	123	69.2195		3.5398*	4.3086*
	ปานกลาง	238	72.7563			.7718
	ต่ำ	89	73.5281			
มารดา	สูง	130	68.7231	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
	ปานกลาง	218	72.9633	68.7231	72.9633	75.2549
	ต่ำ	102	75.2549		4.2402*	6.5318*

P<.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 20 พบว่า บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำและปานกลางมีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน

มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ปานกลาง และสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มี

รายได้ปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 21-23

ตาราง 21 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของ บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	บิดา		มารดา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	72.9817	10.1397	70.3667	7.7987
พนักงานหรือลูกจ้าง	72.3824	7.9926	72.0323	8.4612
เอกชน				
ประกอบอาชีพส่วนตัว	71.0976	8.0659	73.0975	7.5108

ตาราง 22 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
บิดา	ระหว่างกลุ่ม	2	290.3680	145.1840	1.9666
	ภายในกลุ่ม	447	33000.1297	73.8258	
	รวม	449	33290.4978		
มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	494.5683	247.2842	4.0231*
	ภายในกลุ่ม	447	27475.5294	61.4665	
	รวม	449	27970.0978		

$$F_{.05}(2,447) = 3.0, F_{.05}(2,897) = 3.0$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 22 พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 8 ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเพื่อศึกษาว่ามารดา ที่มีอาชีพแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของกลุ่มมารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

อาชีพ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ประกอบอาชีพส่วนตัว				
	N	$\bar{X}$	70.3667	72.0323	73.0975
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	90	70.3667		1.6656	2.7308*
พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน	124	72.0323			1.0652
ประกอบอาชีพส่วนตัว	236	73.0975			

$P < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 23 พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับมารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัว และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามเพศ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บุตรวัยรุ่นหญิงมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นชาย” ดังแสดงผลในตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
หญิง	216	121.6481	11.770	1.43
ชาย	234	123.2650	12.101	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 24 พบว่า บุตรวัยรุ่นหญิง และบุตรวัยรุ่นชาย มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 9

3.2 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า” ดังแสดงผลในตาราง 25-26

ตาราง 25 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.
มัธยมศึกษาปีที่ 1	150	123.1533	11.3076
มัธยมศึกษาปีที่ 3	150	120.7000	12.5633
มัธยมศึกษาปีที่ 5	150	123.6133	11.8411

ตาราง 26 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	735.8978	367.9489	2.5917
ภายในกลุ่ม	447	63460.5467	141.9699	
รวม	449	64196.4444		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 26 พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 10

3.3 เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า” ดังแสดงผลในตาราง 27-29

ตาราง 27 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำ	139	119.9424	11.9987
ปานกลาง	118	121.7119	11.7015
สูง	193	124.7979	11.7054

ตาราง 28 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2001.5823	1000.7912	7.1928*
ภายในกลุ่ม	447	62194.8621	139.1384	
รวม	449	64196.4444		

$$F .05 (2,447) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 28 พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อศึกษาว่าในกลุ่มบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	N	$\bar{X}$	119.9424	121.7119	124.7979
ต่ำ	139	119.9424		1.7695	4.8555*
ปานกลาง	118	121.7119			3.0860*
สูง	193	124.7979			

$$P < .05$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 29 พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 11 บางส่วน ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 11 บางส่วน

3.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามเพศ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บุตรวัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมประหยัคมากกว่าบุตรวัยรุ่นชาย” ดังแสดงผลในตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
หญิง	216	68.7130	6.9680	.11
ชาย	234	68.6368	7.2550	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 30 พบว่า บุตรวัยรุ่นหญิงและบุตรวัยรุ่นชาย มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 12

3.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกับบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า” ดังแสดงผลในตาราง 31-32

ตาราง 31 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.
มัธยมศึกษาปีที่ 1	150	68.9800	6.0662
มัธยมศึกษาปีที่ 3	150	68.3000	8.0191
มัธยมศึกษาปีที่ 5	150	68.7400	7.1442

ตาราง 32 วิเคราะห์ความแปรปรวน ของพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	35.6800	17.8400	.3518
ภายในกลุ่ม	447	22669.3000	50.7143	
รวม	449	22704.9800		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 32 พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 13

3.6 เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัคมากกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า” ดังแสดงผลในตาราง 33-35

ตาราง 33 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำ	139	67.4029	7.5409
ปานกลาง	118	68.3814	6.5148
สูง	193	69.7668	7.0069

ตาราง 34 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	465.1944	232.5972	4.6750*
ภายในกลุ่ม	447	22239.7856	49.7534	
รวม	449	22704.9800		

$$F_{.05}(2,447) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 34 พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อศึกษาว่า ในกลุ่มบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีใครบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 35

ตาราง 35 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมประหยัดของบุตรวัยรุ่น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	N	X	67.4029	68.3814	69.7668
ต่ำ	139	67.4029		.9785	2.3639*
ปานกลาง	118	68.3814			1.3854
สูง	193	69.7668			

$P < .05$

การวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 35 พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมประหยัด มากกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 บางส่วน ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และปานกลาง กับบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 บางส่วน

ตอนที่ 4 การหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก” ดังแสดงผลในตาราง 36

ตาราง 36 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

ตัวแปร	r		
	บิดา (N=450)	มารดา(N=450)	บุตรวัยรุ่น(N=450)
การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และ พฤติกรรมประหยัด	.2722*	.3844*	.5078*

$$r.05 (df=448) = .082$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 36 พบว่า การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 15

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

5.1 การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของ บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 37-39

ตาราง 37 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541	N	$\bar{X}$	S.D.
บิดา	450	124.7556	11.2957
มารดา	450	124.3467	11.6047
บุตรวัยรุ่น	450	122.4889	11.9573

ตาราง 38 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541
ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1313.4459	656.7230	4.8618*
ภายในกลุ่ม	1347	181951.4756	135.0790	
รวม	1349	183264.9215		

$$F_{.05}(2,1347) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 38 พบว่า บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 16 และเพื่อศึกษาว่าในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น 3 กลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 39

ตาราง 39 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541			บุตรวัยรุ่น	มารดา	บิดา
	N	$\bar{X}$	122.4889	124.3467	124.7556
บุตรวัยรุ่น	450	122.4889		1.8578*	2.2667*
มารดา	450	124.3467			.4089
บิดา	450	124.7556			

$$P < .05$$

การวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 39 พบว่า บิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน

5.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัด ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า “บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน” ดังแสดงผลในตาราง 40-42

ตาราง 40 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมประหยัด ของ บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

พฤติกรรมประหยัด	N	$\bar{X}$	S.D.
บิดา	450	74.0533	8.7533
มารดา	450	74.3178	7.9365
บุตรวัยรุ่น	450	68.4556	6.5057

ตาราง 41 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัด ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	9865.6044	4932.8022	81.3399*
ภายในกลุ่ม	1347	81687.8889	60.6443	
รวม	1349	91553.4933		

$$F .05 (2,1347) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 41 พบว่า บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นมีพฤติกรรมประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 16 และเพื่อศึกษาว่าในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น 3 กลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงผลในตาราง 42

ตาราง 42 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

พฤติกรรมประหยัด		บุตรวัยรุ่น บิดา มารดา			
	N	$\bar{X}$	68.4556	74.0533	74.3178
บุตรวัยรุ่น	450	68.4556		5.5977*	5.8622*
บิดา	450	74.0533			.2645
มารดา	450	74.3178			

$P < .05$

การวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 42 พบว่า บิดา มารดา มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบุตรวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบิดา มารดา มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของ บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา กับตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น กับตัวแปร เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น
5. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

สมมุติฐานการวิจัย

1. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน
2. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน
3. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน
4. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน
5. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน
6. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน
7. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน
8. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน

9. บุตรวัยรุ่นหญิง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่า บุตรวัยรุ่นชาย

10. บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

11. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า

12. บุตรวัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมประหยัด มากกว่าบุตรวัยรุ่นชาย

13. บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกับบุตรวัยรุ่น ที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

14. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัด มากกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า

15. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด ในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

16. บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด ไม่แตกต่างกัน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้.-

2.1 บิดา มารดา ได้แก่ บิดา มารดา ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 450 คู่ โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น 95% ของยามาเน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 296 ; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967 : 886-887)

2.2 บุตรวัยรุ่น ได้แก่ เด็กนักเรียนที่เป็นบุตรของบิดา มารดา ในข้อ 2.1 จำนวน 450 คน ขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร มาจำนวน 3 เขต ได้แก่ เขตบางกะปิ เขตบางเขน และ เขตจอมทอง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในเขตบางกะปิ เขตบางเขน และเขตจอมทอง มาเขตละ 1 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียน แต่ละระดับชั้นเรียน ของโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์มาชั้นละ 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 450 คน เป็นนักเรียนชาย 216 คน และนักเรียนหญิง 234 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้.-

2.1 แบบสอบถามที่ใช้วัดบิคา มารคา ของบุครวัยรุ่น แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดทั่วไปของบิคา มารคา ของบุครวัยรุ่น ตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ อายุระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิคา มารคา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิคา มารคาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ,ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิลา ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวนชั้นเรียนละ 30 คน รวมจำนวนบิคา 90 คน มารคา 90 คน แล้วตรวจหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของบิคา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9512

2. แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ของมารคา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9418

ตอนที่ 3 แบบสอบพฤติกรรมประหยัดของบิคา มารคา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิคา มารคาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิลา ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวนชั้นเรียนละ 30 คน รวมจำนวนบิคา 90 คน มารคา 90 คน แล้ว

ตรวจหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Movement Correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบิดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9043
2. แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของมารดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8643

2.2 แบบสอบถามที่ใช้วัดบุครวัยรุ่น แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดทั่วไปของบุครวัยรุ่นตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุครวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิลา จำนวนชั้นเรียนละ 30 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 90 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา แล้วตรวจหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8895

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบุครวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ทำประจำ ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิลา จำนวนชั้นเรียนละ 30 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 90 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา แล้วตรวจหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8365

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

3.2 ขอความร่วมมือจากโรงเรียนเพื่อนัดเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบิดา มารดา และนักเรียน

3.3 ทำการเก็บข้อมูลจากบิดา มารดา และนักเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 3 สัปดาห์ โดยส่งแบบสอบถามให้นักเรียน และให้นำไปให้บิดา มารดาตอบแบบสอบถามและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามชุดที่กลับคืนมาครบทั้งบิดา มารดา และนักเรียน

3.4 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยคัดเลือกเฉพาะที่ให้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้องการ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนนการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และคะแนนพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

2. วิเคราะห์ระดับการรับรู้การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น โดยกำหนดหา ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่กำหนดไว้

3. ทดสอบสมมติฐานข้อ 1-8 , ข้อ 10-11 , ข้อ 13-14 และข้อ 16 โดยใช้สถิติเอฟ (F-test) และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

4. ทดสอบสมมติฐานข้อ 9 และ ข้อ 12 โดยใช้สถิติที (t-test)

5. ทดสอบสมมติฐานข้อ 15 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

การวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. บิดาของบุตรวัยรุ่นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 57.8) มีการศึกษาระดับปานกลาง (ร้อยละ 40.3) มีรายได้ระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9) และประกอบอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 45.6) มารดาของบุตรวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 55.1) มีการศึกษาระดับต่ำ (ร้อยละ 43.0) มีรายได้ระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.0) และประกอบอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 52.0) และบุตรวัยรุ่นที่ศึกษาเป็นเพศชาย จำนวนพอๆ กับเพศหญิง (ร้อยละ 48.0 และ 52.0 ตามลำดับ) โดยเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ในจำนวนระดับชั้นต่างๆ กัน (ร้อยละ 33.3) และบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ร้อยละ 42.9)
2. บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.7, 51.2 และ 54.0 ตามลำดับ) มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในระดับค่อนข้างมาก คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 124.7556, 124.3467 และ 122.4889 ตามลำดับ ส่วนในด้านพฤติกรรมประหยัคพบว่า บิดา และมารดาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0 และ 64.9 ตามลำดับ) มีพฤติกรรมประหยัคในระดับสูง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.0533 และ 74.3178 ตามลำดับ ส่วนบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.0) มีพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 68.4556
3. บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน
4. มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษานานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษานานกลาง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษานานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน

10. มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีอาชีพพนักงาน หรือลูกจ้างเอกชน และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ กับมารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัว และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน

11. บุตรวัยรุ่นหญิง และบุตรวัยรุ่นชาย มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน
12. บุตรวัยรุ่น ที่มีระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน
13. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 ไม่แตกต่างกัน
14. บุตรวัยรุ่นหญิง และบุตรวัยรุ่นชาย มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน
15. บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน
16. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมประหยัด มากกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และปานกลาง กับบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน
17. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดทั้งในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
18. บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบุตรวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลในครั้งนี้ จะได้กล่าวถึงภาพรวมที่เกี่ยวกับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัค ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น รวมทั้งการเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ดังนี้

1. การศึกษาระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มบิดา กลุ่มมารดา และกลุ่มบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.7, 51.2 และ 54.0 ตามลำดับ) มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในระดับค่อนข้างมาก คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 124.0533, 124.3467 และ 122.4889 ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากบิดามารดา และบุตรวัยรุ่นได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจจากสื่อมวลชนทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งจากการศึกษาของ ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์ (2509 : 142) พบว่า เด็กวัยรุ่นไทยใช้เวลาในการชมโทรทัศน์ถึงสัปดาห์ละ 13 ชั่วโมง เด็กที่อายุระหว่าง 10-21 ปี ชมโทรทัศน์วันละไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง โดยเฉพาะวันหยุดและวันสุดสัปดาห์ ส่วน เกร็น (Glenn, 1964 : 171-174) ได้ศึกษาพบว่า การชมโทรทัศน์ของเด็กมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ และการยอมรับข่าวสาร และนอกจากการนำเสนอข่าวสารจากสื่อมวลชนแล้ว รัฐบาลยังมีการรณรงค์โดยใช้สื่อต่างๆ เข้าช่วยเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนให้รับรู้ถึงสภาวะวิกฤตที่กำลังเกิดขึ้นกับประเทศ และจัดประชุมคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษา และติดตามการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ และนำเสนอให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ (ผู้จัดการรายวัน, 2541 : 4) ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนทั่วไปมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น

สำหรับการศึกษาพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น พบว่า กลุ่มบิดา และกลุ่มมารดาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0 และ 64.9 ตามลำดับ) มีพฤติกรรมประหยัคในระดับสูง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.0533 และ 74.3178 ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.0) มีพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 68.4556 ทั้งนี้ เนื่องจากบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อการเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจโดยตรง ซึ่งส่งผลกระทบต่орายได้และรายจ่ายของครอบครัว ทำให้บิดา และมารดา มีพฤติกรรมประ-

หยัดในระดับสูง มีการลดระดับการอุปโภคบริโภคลง เพื่อให้สอดคล้องกับรายรับที่ลดลง และราคาสินค้าที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของ ราซิด (Rashid. 1981 : 2272A) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการใช้จ่าย และการรับรู้ภาวะเงินเฟ้อของผู้บริโภค ซึ่งเป็นลูกค้าของห้างสรรพสินค้า เซียร์ ดีพาร์ทเมนต์สโตร์ ในรัฐซานดิเอโก ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริโภคมักจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น และมีความคิดว่าจะไม่ใช้เงินจากการกั๊ยมาใช้จ่ายในช่วงเวลาที่เกิดภาวะเงินเฟ้อ ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดาในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยบิดา มารดาจะเพิ่มความระมัดกุมรอบคอบในการใช้จ่ายเงิน คำนึงถึงลำดับความสำคัญ และความจำเป็นของสิ่งของที่ต้องการจะซื้อ ในขณะที่บุตรวัยรุ่นมีพฤติกรรมประหยัดในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุตรวัยรุ่นไม่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรง และบิดามารดา ส่วนใหญ่ยังไม่ลดค่าใช้จ่ายในส่วนของตน แต่ลดค่าใช้จ่ายในส่วนของตนเองก่อน ดังนั้นถึงแม้เด็กจะได้รับความรู้ความเข้าใจ และมีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในระดับสูงใกล้เคียงกับ บิดา มารดา แต่เด็กส่วนใหญ่ก็ยังคงมีการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างไปจากเดิม โดยมีระดับพฤติกรรมประหยัดต่ำกว่าบิดามารดา ในงานศึกษาวิจัยของ ศาสตราจารย์โอเนล (O'Neill. 1992 : 12-16) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เงิน และการวางแผนการใช้เงินของเยาวชน และได้เสนอว่า การฝึกการใช้จ่ายเงินควรจะเริ่มจากที่บ้าน ก่อน ซึ่งจะส่งผลในเชิงบวกกับเยาวชน เมื่อถึงเวลาที่จะต้องรับผิดชอบ ในเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ของครอบครัว และของตัวเอง ขณะเดียวกันเด็กอเมริกันส่วนใหญ่ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังไม่มีแผนการใช้เงินที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อที่จะใช้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป เมื่อพิจารณาในแง่ของพัฒนาการ บุตรวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งไม่ใช่เด็ก แต่ก็ยังไม่เป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงเป็นวัยที่เกิดความยุ่งยาก สับสน และลังเลใจ กลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทสูงในการกำหนดพฤติกรรมของเด็ก เด็กจะทำตามกลุ่มเพื่อนทั้งในเรื่องการใช้จ่ายใช้สอย การเที่ยวเตร่ อันจะส่งผลให้เด็กในวัยนี้มีพฤติกรรมประหยัดในระดับต่ำกว่าบิดา มารดา

2. เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ในด้านอายุ รายได้ และอาชีพ พบว่า บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุ รายได้ และอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย ส่งกระทบในวงกว้าง ทำให้ทุกกลุ่มอายุ ทุกกลุ่มรายได้ และทุกกลุ่มอาชีพ ได้รับผลกระทบทั่วกัน จึงส่งผลให้การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในทุกกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ในด้านระดับการศึกษา พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยสำคัญที่อาจมีส่วนทำให้การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบิดาไม่แตกต่างกันคือ บิดามีบทบาทในการเป็นผู้นำครอบครัว มีการระดมความคิดเห็นในการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จึงต้องใส่ใจ และให้ความสนใจกับข่าวสารสถานการณ์บ้านเมือง อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาเกี่ยวกับระดับการศึกษายังคงพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร เช่น งานวิจัยของ กนกรัตน์ สุชะวันนะ (2534) พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ สุภาพงศ์ ะรวย-ทรง (2535) พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางสื่อมวลชน และสุวรรณี โพธิ์ศรี (2534) พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง และต่ำ และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า มารดาของบุตรที่มีการศึกษาต่ำเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโดยตรง จึงให้ความสนใจข่าวสารมากกว่ามารดาของบุตรที่มีระดับการศึกษาปานกลาง ซึ่งอาจยังไม่ได้รับผลกระทบมากนัก อีกทั้งในปัจจุบันประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ ได้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมทั้งจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับเป็นการเรียนรู้โดยทางอ้อม และนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตามผู้ที่ผ่านการเรียนชั้นสูงก็ย่อมจะทำให้เป็นผู้รู้มาก เห็นมาก คิดมาก และทำมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า (สุโท เจริญสุข. 2520 : 45) ดังนั้นบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า ก็ย่อมที่จะมีการรับรู้เรื่องราวต่างๆ ได้ดีกว่า ถูกต้อง และชัดเจนกว่า ซึ่งงานวิจัยที่สนับสนุน และสอดคล้องกับแนวคิดนี้ ได้แก่ งานวิจัยของ ไพลิน ศศิธรนากรแก้ว (2537) พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาสูง มีการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน แวน (Kwan. 1976) ทำการสำรวจทัศนคติที่มีต่อการวางแผนครอบครัว และการเรียนรู้วิธีต่างๆ ตลอดจนการรับมาปฏิบัติของสตรีชาวเกาหลีที่สมรสแล้ว พบว่าในกลุ่มที่มีการศึกษาสูง มีอัตราการรับรู้สูงถึงร้อยละ 91.7 และจากงานวิจัยของ โกลด์เซน และ ราลิส (Glodsen and Ralis. 1957) ที่ศึกษาเรื่องการยอมรับนวัตกรรม

ของประชาชนในท้องถิ่นบางชั้น พบว่า ประชาชนที่มีระดับการอ่านออกเขียนได้สูงมีการเปิดรับสื่อมวลชน และติดต่อกับคนในสังคมสูงกว่าประชาชนที่มีระดับการอ่านออกเขียนได้ต่ำ

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ในด้านอายุ พบว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าตัวแปรอายุไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา โดยทุกกลุ่มอายุมีพฤติกรรมประหยัคในระดับสูงเหมือนกัน ทั้งนี้ผลจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ส่งผลให้บิดา มารดาทุกกลุ่มอายุมีพฤติกรรมประหยัคที่สอดคล้องกัน

ในด้านระดับการศึกษาของบิดา มารดา นั้น พบว่า บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่าของบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษานานกลางและสูง ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับปานกลางและสูง มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง คือ 70.9890 และ 69.9915 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในกลุ่มบิดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ ด้วย จึงได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษานานกลางและสูง ที่ส่วนใหญ่จะมีรายได้สูงตามระดับการศึกษา ความรุนแรงของปัญหาจึงยังอาจส่งผลกระทบไม่มากพอ หรือส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อย โดยหากปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีช่วงระยะยาวนานออกไป อาจทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบิดาของบุตรวัยรุ่น 2 กลุ่มนี้ได้ และเมื่อพิจารณาในกลุ่มมารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีระดับการศึกษาต่ำ พบว่ามีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีระดับการศึกษานานกลางและสูง และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูง แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า มีการปฏิบัติตามแนวทางให้สอดคล้องกับสภาพการณ์มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินชีวิตในสังคมที่แตกต่างกัน และมาตรฐานการครองชีพที่แตกต่างกันมาแต่เดิม ซึ่งในกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า ย่อมมีความรู้มากกว่า และต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัวให้ทันสมัยมากกว่า เช่น ส่งเสริมการศึกษาแก่บุตรโดยจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของบุตร การชอบจับจ่ายใช้สอย ซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย และชอบพักผ่อนหย่อนใจโดยการออกไปเที่ยว หรือรับประทานอาหาร

นอกบ้าน เป็นต้น วิธีชีวิตเช่นนี้ จึงมีผลทำให้ขาดการประหยัด ซึ่งต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ที่มักจะใช้ชีวิตเรียบง่ายและประหยัดกว่า เพื่อให้ครอบครัวสามารถอยู่รอดได้

ในด้านรายได้ของบิดา มารดานั้น พบว่า บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูง และบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูง ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำและปานกลางมีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมประหยัดในระดับใกล้เคียงกัน คือ 73.5281 และ 72.7563 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 กลุ่มมีพฤติกรรมประหยัดในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มเป็นกลุ่มที่มีรายได้ใช้จ่ายไม่เพียงพอ หรืออาจเพียงพอแต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้น ทำให้ต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และในฐานะที่บิดาเป็นผู้นำครอบครัว บิดาจึงต้องรับผิดชอบรายจ่ายต่างๆ ของครอบครัวที่ปรับตัวสูงขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็น ราคาน้ำมัน ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ ค่าอาหาร และเครื่องคั้ม ซึ่งเป็นผลให้ภาวะเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้น โดยนักวิชาการคาดว่า ในปี 2541 นี้ เงินเฟ้ออาจสูงขึ้นถึง 12.29% อันคงส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคได้ (กรุงเทพธุรกิจ. 2541 : 21) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มมารดา พบว่า มารดาที่มีรายได้ต่ำมีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่ามารดาที่มีรายได้ปานกลางและสูง และมารดาที่มีรายได้ปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่ามารดาที่มีรายได้สูง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก เมื่อเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ ทำให้มารดาที่มีรายได้ต่ำต้องยิ่งประหยัดมากขึ้น กว่ามารดาที่มีรายได้ปานกลาง และสูง เพื่อให้มีชีวิตรอดอยู่รอดได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มิลเลียน (Million. 1987 : 1098-A) ที่ศึกษา พบว่า บิดา มารดา ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีการปรับพฤติกรรมดีกว่าบิดา มารดา ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

ส่วนในด้านอาชีพของบิดา มารดาที่ศึกษาในครั้งนี้ ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มบิดา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยบิดาของบุตรวัยรุ่นมีพฤติกรรมประหยัดในระดับสูงเหมือนกันทุกกลุ่มอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสัยในการใช้จ่ายใช้สอยของบิดาส่วนใหญ่ไม่ค่อยฟุ่มเฟือยเท่ากับมารดา และอาจมีการมอบหน้าที่ให้มารดาเป็นผู้บริหารจัดการด้านการเงินในครอบครัว ประกอบกับบิดาในทุกอาชีพ มีบทบาทในการหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว จึงทำให้มีการใช้สอยอย่างประหยัด เพราะเห็นคุณค่าของเงินที่หามาได้ด้วยความยากลำบาก เมื่อพิจารณาในกลุ่มมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่ามีการประหยัดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้ว พบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพส่วนตัว มีพฤติกรรมประหยัคสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ส่วนมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ กับมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพส่วนตัว และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุของความแตกต่างของพฤติกรรมประหยัคในมารดาที่มีอาชีพส่วนตัว และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจนั้น อาจเป็นเพราะว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ เป็นอาชีพที่มีเงินเดือนประจำ และมีความมั่นคงในหน้าที่การงานสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ทำให้มีพฤติกรรมประหยัคในระดับที่ต่ำกว่า ส่วนมารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัวนั้น เนื่องจากไม่มีหลักประกันรายได้ที่แน่นอน ทำให้ต้องประหยัคและอดออมเพื่ออนาคตในวันข้างหน้า จึงทำให้มีพฤติกรรมประหยัคในระดับที่สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ส่วนในกลุ่มมารดาของบุตรวัยรุ่นที่ไม่พบความแตกต่างกันในช่วงต้นนั้น อาจเป็นเพราะมีวิถีชีวิต และอุปนิสัยในการใช้จ่ายใช้สอยที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มดังกล่าว นั่นคือมารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน แม้จะมีความมั่นคงในอาชีพต่ำกว่าอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ แต่ด้วยสภาพการจ้างที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเหมือนกัน ทำให้มีนิสัยในการใช้จ่ายคล้ายคลึงกัน เพราะค่าตอบแทนที่ได้รับเป็นรายเดือนมีจำนวนที่แน่นอน ขณะเดียวกันกลุ่มมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพพนักงาน หรือลูกจ้างเอกชนนี้ จำเป็นต้องใช้เงินอย่างรอบคอบ และต้องเก็บออมเงิน เช่นเดียวกับกลุ่มมารดาที่ประกอบอาชีพส่วนตัว เพราะมีความมั่นคงในอาชีพค่อนข้างน้อย ดังนั้นมารดาทั้งสองกลุ่มนี้จึงมีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้

ในด้านเพศ และระดับชั้นเรียน พบว่า บุตรวัยรุ่นเพศหญิง และเพศชาย มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน และบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่ามีการรับรู้ภาวะวิกฤตในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างจากบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากบุตรวัยรุ่นทุกเพศ ทุกระดับชั้นเรียนได้รับข่าวสารในด้านการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 จากสื่อมวลชนค่อนข้างมากทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ ขณะเดียวกันบุตรวัยรุ่นยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดา มารดา รวมทั้งครู อาจารย์ในโรงเรียน ซึ่งคอยกระตุ้นให้เด็กรับรู้ข่าวสารทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกล หินโน (2540) ซึ่งศึกษาการรับรู้เรื่อง

โรคเอดส์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียน หญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันต์ รัตนรังสิกุล (2534) ซึ่งได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาณี สุวรรณพัฒน์ (2536) ที่ศึกษาพบว่า การรับรู้ทางสังคมและการเมืองของนิสิต นักศึกษาชาย และหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่ามีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540- 2541 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปตามทฤษฎีของบลูม (Bloom. 1976) ที่กล่าวว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมด้านการรู้ การคิด (Cognitive Entry Behaviors) และคุณลักษณะทางจิต (Effective Entry Characteristics) ที่อยากเรียนรู้ และสนใจในสิ่งใหม่ๆ ทำให้มีการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้ดีกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า จากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมภา แสงกล้า (2536) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อน และมีการนำการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

ในด้านเพศ และ ระดับชั้นเรียน พบว่า บุตรวัยรุ่นเพศหญิง และเพศชาย มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง ซึ่งใกล้เคียงกันมาก คือ 68.7130 และ 68.6868 ตามลำดับ ส่วนในด้านระดับชั้นเรียน พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า และบุตรวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า มีพฤติกรรมประหยัคไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยบุตรวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง ซึ่งใกล้เคียงกันมาก คือ 68.9800 , 68.3000 และ 68.7400 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากบุตรวัยรุ่นทั้งเพศ

หญิงและเพศชาย ในทุกระดับชั้นเรียน อยู่ในช่วงระยะวัยรุ่น ซึ่งกำลังให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน โดย จะมีพฤติกรรมทำตามเพื่อน และการเลียนแบบกลุ่มเพื่อน ทำให้ยังไม่มีการวางแผนการใช้เงินที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และบิดา มารดา ก็คงยังไม่ตัดเงินค่าใช้จ่ายของบุตรให้น้อยลงกว่าเดิม ดังนั้นพฤติกรรมการใช้เงินจึงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปกติมากนัก

สำหรับในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า มีพฤติกรรมประหยัมากกว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีระดับการรู้คิด และมีการใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงกว่า มีการกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้มากกว่าโดยมีประสิทธิภาพในการรับรู้ข่าวสารสูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าและเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมประหยัมากกว่าบุตรวัยรุ่น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ กับบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างในทั้ง 2 คู่นี้ จากผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างเพียงคู่เดียวในบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาญ มณีโชติ (2525) ซึ่งพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งพฤติกรรมจริง และพฤติกรรมคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพฤติกรรมคาดหวังในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสูงกว่าพฤติกรรมจริง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมคาดหวัง และพฤติกรรมจริงสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันตติ์ สินธุพันธ์-ประทุม (2523 : 13) ซึ่ง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา แตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนาเมื่อนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถึงแม้ว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา จะไม่ตรงกับพฤติกรรมประหยัก็ตามแต่ก็น่าจะอนุโลมใช้แทนกันได้ เนื่องจากยังไม่มีการวิจัยใดที่ศึกษาเรื่องนี้มาก่อน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยั จากการวิจัย เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก คือ .2722 , .3874 และ .5078 ตามลำดับ ซึ่ง

เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าทั้งในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ต่างก็ตระหนักและรับรู้ถึงสถานการณ์ของประเทศที่กำลังอยู่ในขั้นวิกฤต และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประเทศชาติ โดยช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญบา ภู่อสุกุล (2535) ที่ศึกษา พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ และงานวิจัยของบุญชัย รัตนวีระประคิษฐ์ (2532) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสาร ที่เกี่ยวกับกีฬาทางวิทยุ โทรทัศน์ กับความสนใจของเยาวชน พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางด้านกีฬา จากวิทยุ โทรทัศน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของเยาวชน และการศึกษาของ เกศรา พิทยภาณุ (2539) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิมล ปานศรี (2538) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

7. การเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

จากการศึกษาพบว่า บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบุตรวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บิดา มารดา ส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน และรายได้ของครอบครัว แต่บิดาและมารดา ก็ยังคงไม่ตัดเงินค่าใช้จ่ายในส่วน of บุตรลง หรืออาจยังไม่มี การพูดคุยถ่ายทอดถึงความจำเป็นกับบุตรในการให้ช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่าย โดยคิดว่าตนเองพอที่จะอดทนได้ และยังไม่อยากให้ลูกได้รับผลกระทบ จึงทำให้การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดในบิดา และมารดา ไม่แตกต่างกัน โดยมีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ค่อนข้างมาก และมีพฤติกรรมประหยัดมาก แต่ในส่วน of บุตรวัยรุ่นนั้น เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังให้ความสนใจต่อข่าวสารเพื่อความบันเทิง เช่น กีฬา ดนตรี ละคร คลก มากกว่าจะสนใจข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจการเมือง การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 จึงน้อยกว่าบิดา มารดา ซึ่งในเรื่องนี้ ประมะ สตะเวทิน (2531

: 139-143) ได้สรุปไว้ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชน ไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลโดยอ้อม เนื่องจากมีปัจจัยอื่น ได้แก่ ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร และการเลือกรับสารของบุคคล อันจะส่งผลต่อแนวโน้มในการแสดงออกของพฤติกรรมที่จะปรากฏออกมาตามการรับรู้ต่างๆ ส่วนในด้านพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่นนั้น เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้รับผลกระทบโดยตรง และยังไม่ถูกบิดา มารดาตัดเงินค่าใช้จ่าย รวมทั้งการมีกิจกรรมมากมายทั้งในโรงเรียน กิจกรรมนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน ย่อมทำให้บุตรวัยรุ่นมีพฤติกรรมประหยัคแตกต่างจากบิดา มารดา โดยมีพฤติกรรมค่าใช้จ่ายสูงหรือมีพฤติกรรมประหยัคน้อยกว่าบิดา และมารดา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ทั้งในการนำผลงานวิจัยไปใช้ และสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า บุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรที่จะปลูกฝังพฤติกรรมประหยัคในกลุ่มเด็กวัยรุ่นให้มีระดับที่สูงขึ้น โดยการร่วมมือกันระหว่างบิดา มารดา และครูผู้สอน ซึ่งนอกจากบิดามารดา จะอบรมสั่งสอนลักษณะนิสัยด้านพฤติกรรมประหยัคแก่บุตรแล้ว ครูผู้สอนยังสามารถนำวิธีการต่างๆ มาใช้ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมติ หรือการอภิปรายกลุ่ม เพื่อสร้างแบบอย่างพฤติกรรมประหยัคให้เด็กได้ทำตาม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมประหยัคในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ เช่น ระหว่างกลุ่มนักรบการเมืองหรือผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้ออกนโยบาย กับประชาชนหรือผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้รับนโยบาย

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมประหยัคที่เกิดขึ้นในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ กับช่วงที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาวะปกติ เพื่อระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมประหยัคของประชาชนตามตัวแปรต่างๆ ว่าเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร

3. การสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดพฤติกรรมประหยัค ควรสร้างให้มีจำนวนข้อมากเกินกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงทุกด้าน เนื่องจากเมื่อนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวัด อาจทำให้ข้อคำถามในบางด้านที่สามารถใช้ได้ มีจำนวนน้อยกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถวัดพฤติกรรมประหยัคได้ครอบคลุมทุกด้าน

มรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติวรรณ สิทธิเวทย์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- กนกรัตน์ สุชะวัฒนะ. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของหญิงโสเภณี : กรณีศึกษาที่หน่วยควบคุมกามโรค อำเภอลาดใหญ่ ศูนย์กามโรคเขต 12 สงขลา. วิทยานิพนธ์ ว.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์, 2532.
- “กินอย่างไรในยุคไอเอ็มเอฟ,” ไทยโพสต์. 27 พฤศจิกายน 2540. หน้า 8.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา, 2528.
- เกศรา พิทยภาณุ. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. อัดสำเนา.
- โกสุม เศรษฐวงศ์. การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นในโรงพยาบาลจิตเวช. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- “งัดเงินเดือนข้าราชการ ปี 41,” กรุงเทพธุรกิจ. 28 พฤศจิกายน 2540. หน้า 14.
- จงกล หินโน. การรับรู้โรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ใจทิพย์ พวงทอง. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- จินตนา สุนทโรทก. การรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการพญากรณ์และเดือนการระบาดศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตร : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. “ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตรในจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย,” วารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ (ฉบับนิสิตนักศึกษา). ตุลาคม 2516.
- นิยะดา ชูณหวงศ์ และนินนาท โอฬารวรวิ. พฤติกรรมศาสตร์ทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ :
บางกอกการพิมพ์, ม.ป.ป.
- “ในยุคเศรษฐกิจล้มละลายคนไทยจะอยู่กันอย่างไร,” มติชนรายวัน. 1 มกราคม 2541. หน้า 17.
- “บัวหลวงคุมเข้มพนักงานใช้ฮัลโหล,” ไทยโพสต์. 10 ธันวาคม 2540. หน้า 19.
- บุษบา ภู่อกุล. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการรักษา
ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.
- บุญชัย รัตนวิระประดิษฐ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารที่เกี่ยวกับกีฬาทางวิทยุ
โทรทัศน์ กับความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของเยาวชน : ศึกษาเฉพาะ
เยาวชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมกีฬาของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร
(ไทย-ญี่ปุ่น). วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
อัดสำเนา.
- บุญเลิศ ช้างใหญ่. “3 นักคิด-3มุมมอง เสน่ห์ จามริก วิทยากร เชียงกูล ประสาร มฤคพิทักษ์
ชำแหละ ครม. “ชวน” กับการแก้วิกฤตสังคมไทย,” มติชนสุดสัปดาห์. 23 ตุลาคม
2535. หน้า 13.
- “โบนัสแบ่งก้-ชาวมสุขชัย รับปากกับผู้ส่งออก แต่ได้แค่ 4% เชื้อฟุ้งทั้งคู่,” สยามโพสต์.
23 ธันวาคม 2540. หน้า 9.
- “เบงกังกของขวัญปีใหม่ถูกค้า,” มติชนรายวัน. 4 ธันวาคม 2540. หน้า 8.
- “ปีแห่งการถกเถียงการเงิน,” ไทยโพสต์. 5 มกราคม 2541. หน้า 24.
- ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์. อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509. อัดสำเนา.
- ประมะ สดะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประคินันท์ อุปรมัย. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2523.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพ และสุขศึกษา.
กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2534.

- ปวีรรต มโนรมชวัล. การปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพตามบทสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทบวงมหาวิทยาลัย, 2523.
- พจนา สุวรรณประทีป. การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2535.
- “พนักงานจำใจจาก-ถูกออกนันทน์,” กรุงเทพธุรกิจ. 1 ธันวาคม 2540. หน้า 1.
- เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง. อิทธิพลของสภาพการทางเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- พิมลพรรณ สุทธิวงศ์. การรับทราบข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการรับทราบข่าวสารการณรงค์จากสื่อมวลชน จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัดของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา.
- พรรณภัทร พานิชเจริญ. ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.
- พรพิมล จันทร์พลับ. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนครศรีอยุธยา : คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา, 2539.
- ไพลิน ศศิธนากรแก้ว. การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- พิศเพลิน เขียวหวาน. องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- รวมพร อุ๋นวรรณธรรม. ความรู้ ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- “โละพนักงาน 33 ไฟแนนซ์,” ไทยโพสต์. 15 ธันวาคม 2540. หน้า 1.
- วิชาญ มณี โชติ. พฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535. อัดสำเนา.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา. เศรษฐศาสตร์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุนีย์ ธีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, 2522.
- วิศรา วรลักษณ์. การเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องสิ่งเสพติด และการป้องกันสิ่งเสพติดจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. อัดสำเนา.
- ศานติ สุวรรณพัฒน์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคม และการเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

ศศิวิมล ปาลศรี. การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. อัดสำเนา.

“สิ่งปิด 5 : ไฟแนนซ์ ผลสรุปกว่า 5 คินที่รอกอยดีค่าสินทรัพย์ 9.2 แสนล้าน,” ไทยรัฐ. 9 ธันวาคม 2540. หน้า 8.

สนองศรี รุดดิษฐ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านพรหมวิหารสี่ กับความสามารถในการเป็นผู้นำด้านการตัดสินใจแบบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สันศักดิ์ สินธุพันธุ์ประทุม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติตามพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชัยภูมิ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สุกานดา นิมทองคำ. ตัวแปรเชิงจิตสังคม และชีวพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

สุชา จันทรเฒ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาสำหรับอุดมศึกษาปัญญาชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์, 2520. หน้า 45.

สุภาพงษ์ ระรวยทรง. การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ และทัศนคติ ต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.

สุภาพร โรจน์นึ่งสีธรรม. การศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

สุนันต์ รัตนรังสิกุล. การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. การสื่อสารสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

- สุวรรณิ โพธิ์ศรี. การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของ
ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.
- อกินันท์ จันตะนี และทับทิม วงศ์ประยูร. มนุษย์กับเศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
หจก.วี.เจ. พรินต์ติ้ง จำกัด , 2537.
- อำภา แสงกล้า. การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสิ่งปนเปื้อนและการนำไป
ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรปราการ.
ปริญญาโท นศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. อัดสำเนา.
- “อานันท์-โกรงษ์ ปี 41 กลับยุคเศรษฐกิจทรุด-หนี้นอกทัก,” ข่าวสด. 28 พฤศจิกายน 2540.
หน้า 1,11.
- Ashworth ,Morrison. “A Comparison Study of Selected Background Factor Related to
Achievement of Fifth and Sixth Grade Students,” Dissertation Abstracts
International. 24 : 3224-A ; May, 1967.
- Boom , S. Human Characteristic and School Learning. New York : Mcgraw.Hill Book
Co., Ltd., 1967.
- Cattell ,Raymond Bernard. Personality : A Systematic Theoretical and Factual Study.
New York : McGraw-Hill,1950.
- Chaney , Jane Elliott. “ An Examination of Student , Teacher and Parent Perceptions of
a Junior High School’s most Pressing Discipline Problems,” Dissertation
Abstracts International. 42 (9) : 3820-A ;March, 1982.
- Coombs , Philip H. Meeting the Basic Needs of the rural poor : The Integrated
Community-based Approach. New York : Pergamon Press,1980.
- Danison , E. F. Why Growth Rate Differ. Washington : Brookings,1957.
- Dyar, Nancy Alice. “Assessing The Environmental Attitudes and Behaviors of a Seventh
Grade School Population,” Doctoral Dissertation. University of California, 1975.
- Draughn ,P.S. and M.L. Waggen Spack. Fathers supportiveness : Perceptions of Fathers
and College Daughters in Men in Families. Lewis, R.A. and Salt, R.E. 211-213.
New York : Sage Publication, Inc., 1986.

- Erikson, Erik H. Identity, Youth and crisis. New York : W.W. Norton,1968.
- Glenn , W. Thompson. " Children's Acceptance of Television Advertising and the Relation of Television to School Achievement," The Journal of Educational Research. 4 : 171-174 ; December,1964.
- Goldenson , Robert and M. Longman. Dictionary of Psychology and Psychaitry. New York : Longman Inc. ,1984.
- Goldsen , Rose K. and Max Ralis. Factors Related to Acceptance of Innovation in Bang Chan, Thailand : Analysis of a Survey Conducted by the Cornell Cross-Cultural Nethodology Project. New York : Department of Far Eastern Studies, Cornell University, 1957.
- Gronlund , Norman E. Sociometry in the Classroom. New York : Happer,1959.
- Guralnik , David. B. Webster's New World Dictionary of the American Language. Second College Edition. 1 st ed. Cleveland,Whio : Prentice-Hall Press,1986.
- Hurlock, Elizabeth B. Child Development . 2 nd ed. New York : McGraw-Hill, 1950
- _____. Child Development. Tokyo : Kogakusha Co.,Ltd.,1963.
- Jones , Virginia A. "A Comparative study of Environmental Education Competencies of Third Grade Students and Their Teacher," Disserlation Abstracts International. 37 : 5453-5454-A ;March, 1977.
- Kwan, E. Hyock et al. A Study on Urban Population Central Sungdong on Action Research Project on Family Planning and Fertility. Seoul National University,1976
- Million , Michelle Eve. "Streetsful Life Events,Behavioral Adjustment ,and Socio-Economic Status as Predictors of Academic Achievement," Dissertation Abstracts International. 49(5) : 1098-A;November,1988.
- Morgan , Clifford T. Introduction to Psychology. 2 nd ed. New York : Harcourt Brace and Company,1957.
- O' Neill, Barbara . "Youth , Money , and Financial Planning," Journal of Home Economics. 84 : 12-16 ; 1992.
- Phillip,Linda Besper. "Family Characteristics and Student Achievement A Mutiple Factor Comparative Analysis,"Dissertation Abstracts International.48 : 3079-A;June,1988.

- Winston , Barbara J. "The Relationship of Awareness to Concern for Environmental Quantity Among Selected High School Student," Dissertation Abstracts International. 35 (6) : December; 1974.
- Walter, Gloria J. "Father Absence Caused by Military Assignments and Related Variables Affecting Academic Achievements," Dissertation Abstracts International. 49 : 1708-A ; 1989.
- Yamane , Taro. Statistic : An Introductory Analysis. 2 nd ed. New York : Happer and Row, 1967.
- Zacher, Lawrence J. "A Study of Factors Affecting The Environmental Knowledge of Eleventh Grade Students in Montana," Dissertation Abstracts International. 35(8) : 4883-A; February, 1975.
- Zoubi , Faiz Hamad Rashid. " A Study of Spending Attitudes of Consumers Relative to Their Perceptions of the Current Inflationary Condition," Dissertation Abstracts International. 42 : 2272-A ; 1981.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ทำวิจัย
- แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ
ในช่วง พ.ศ. 2540-2541
- แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัค

ที่ ทม 1007/ 0341

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์)

เนื่องจาก นางสาวภัทรา เสง้วาณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ
ในปี 2540 - 2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุม
ดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำจิม กรรมการ

มีความประสงค์จะขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ตันท์เจริญรัตน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/ ๖341

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

เนื่องจาก นางสาวภัทรา เสงวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ
ในปี 2540 - 2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุม
ดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร

ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต เฝ้าฉิม

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่ นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณ ดัตต์เจริญรัตน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๐ มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

เนื่องจาก นางสาวภัทรา เสงวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจใน
ช่วง พ.ศ. 2540 - 2541 และเหตุการณ์ประหัตของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น" ทั้งนี้
อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต แก้วนิม กรรมการ

มีความประสงค์จะขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ตาราง 43 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวม
ของแบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และแบบ
สอบถามพฤติกรรมประหยัค

ข้อ คำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (r)					
	บิดา		มารดา		บุตรวัยรุ่น	
	การรับรู้ ภาวะวิกฤต	พฤติกรรม ประหยัค	การรับรู้ ภาวะวิกฤต	พฤติกรรม ประหยัค	การรับรู้ ภาวะวิกฤต	พฤติกรรม ประหยัค
1	.5365	.3640	.4106	.5958	.3377	.3937
2	.6673	.3048	.8163	.6737	.5018	.5010
3	.3641	.2620	.7978	.3067	.5341	.4294
4	.3994	.5238	.2193	.2698	.2060	.2505
5	.8778	.5112	.6495	.6862	.3651	.4640
6	.7135	.3929	.5153	.3493	.3761	.4274
7	.3661	.4414	.5167	.2859	.2377	.3890
8	.7531	.4805	.8111	.4212	.4281	.3732
9	.7586	.4054	.7452	.2961	.6206	.4914
10	.5783	.4945	.5756	.3941	.6152	.3652
11	.8594	.6090	.8214	.4348	.7354	.3968
12	.8018	.7285	.6034	.5478	.5118	.1067
13	.8031	.6248	.4933	.2936	.4277	.3431
14	.6451	.4968	.5817	.5188	.6008	.4578
15	.5342	.5614	.4505	.3768	.4263	.2221
16	.8905	.3901	.7016	.4113	.4219	.3208
17	.3682	.3416	.6943	.5212	.3735	.5272
18	.5393	.4585	.3404	.3582	.4770	.4032
19	.4674	.4251	.4609	.3591	.3043	.4440

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ คำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (r)					
	บิดา		มารดา		บุตรวัยรุ่น	
	การรับรู้ ภาวะวิกฤต	พฤติกรรม ประหยัด	การรับรู้ ภาวะวิกฤต	พฤติกรรม ประหยัด	การรับรู้ ภาวะวิกฤต	พฤติกรรม ประหยัด
20	.7277	.4214	.4719	.2896	.4827	.2141
21	.7872	.4428	.5998	.2157	.5249	.3325
22	.4479	.4778	.5544	.5019	.5047	.2209
23	.6617	.6904	.7065	.7491	.4666	.2264
24	.8035	.3179	.8219	.3934	.6151	.2430
25	.3675	.4147	.7601	.2239	.4950	.4372
26	.6903	.6773	.3985	.4593	.2838	.2882
27	.4218	.6794	.4783	.3077	.3503	.4071
28	.7961	.6548	.5564	.5890	.5902	.3918
29	.7565	.2187	.7684	.2209	.3717	.2329
30	.6032	.4093	.6182	.3271	.3609	.3244

แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ 2540-2541 ของบิดา มารดา

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องด้านขวามือ
ของคำถามที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงมากที่สุด

ลำดับ ที่	คำถาม	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1	ปัญหาเศรษฐกิจขณะนี้ไม่ได้รุนแรงอย่างที่คิด					
2	ในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเช่นนี้ทุกคนต้องใส่ใจกับการประหยัดพลังงาน					
3	ท่านเห็นด้วยกับคำขวัญ “กินของไทย ใช้ของไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด”					
4	ปัญหาเศรษฐกิจเป็นเรื่องน่าเบื่อ					
5	ท่านควรตรวจสอบรอยรั่วของท่อน้ำในบ้าน					
6	ท่านควรนำน้ำที่เหลือจากใช้ซักผ้า ล้างจาน มารดต้นไม้					
7	ท่านเป็นผู้หนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้					
8	ท่านควรชักจูงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนๆ ร่วมกันประหยัด					
9	เราทุกคนควรร่วมมือกันบนนโยบายของรัฐบาล					
10	ท่านรู้สึกท้อแท้ที่เห็นคนไทยไม่กระตือรือร้นแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ					

ลำดับ ที่	คำถาม	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
11	ฐานะความมั่นคงของประเทศขึ้นอยู่กับ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนใน ชาติ					
12	ท่านภูมิใจที่ได้ช่วยประเทศชาติในยาม วิกฤต					
13	ควรระงับการจัดงานวันเกิดและงาน รื่นเริงต่างๆ					
14	ท่านควรวางแผนหาอาชีพเสริมเพื่อหา รายได้ช่วยครอบครัว					
15	เศรษฐกิจในปีนี้น่าตกต่ำมากที่สุดเท่าที่เคย พบมา					
16	ท่านตั้งใจจะสอนลูกหลานให้รู้จัก ประหยัดคอดออม					
17	เรื่องเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่ยังอยู่ไกลตัว					
18	การส่งลูกไปเรียนต่างประเทศไม่ส่งผล กระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ					
19	การปันหุ้น การปล่อยเงินกู้ในระบบ เป็นเหตุส่วนหนึ่งให้เกิดภาวะวิกฤตทาง เศรษฐกิจ					
20	ภาวะเศรษฐกิจในขณะนี้ถ้าทุกคนร่วมมือ ร่วมใจกัน ก็สามารถแก้ไขปัญหาได้					
21	ควรบอกให้สมาชิกในครอบครัวรับรู้ ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมอย่างยิ่ง					

ลำดับ ที่	คำถาม	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
22	ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในขณะนี้ เป็นปัญหาเฉพาะของคนในกรุงเทพฯ เท่านั้น					
23	การไม่ได้ขึ้นเงินเดือนในปี นี้เนื่องจากธุรกิจไม่มีผลกำไร					
24	รัฐบาลควรแก้ไขปัญหา ด้านเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน					
25	ควรวางแผนการใช้จ่ายเงิน ของครอบครัวให้รัดกุมมากขึ้นกว่าเดิม					
26	ค่าเงินบาทอ่อนตัว แสดงว่า เราสามารถซื้อสินค้าได้มากขึ้น					
27	การใช้สินค้ายี่ห้อต่างประเทศ เป็นสิ่งที่แสดงถึงรสนิยมและความทันสมัย					
28	เราควรสนับสนุนซื้อสินค้า ที่คนไทยผลิต					
29	ควรจัดลำดับความสำคัญของ สิ่งของที่ต้องซื้อและซื้อของตามลำดับที่ จัดไว้					
30	การส่งสินค้าออกให้มากขึ้นจะ ช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้					

แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องด้านขวามือ
ของคำถามที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงมากที่สุด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ลำดับที่	คำถาม	ทำประจำ	ทำบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
1	ท่านชอบซื้ออุปกรณ์เครื่องเขียนลายการ์ตูนจาก ประเทศญี่ปุ่น เช่น เค โละ, คิตตี้ ให้ลูก			
2	ท่านชอบซื้อของเล่น หรือ วิดีโอเกมส์ให้ลูก			
3	ท่านชอบซื้อสินค้าจำนวนมากเกินความจำเป็น			
4	ท่านไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้อยู่			
5	ท่านอาบน้ำโดยใช้ขันตักอาบแทนการใช้ฝักบัว หรืออ่างอาบน้ำ			
6	ท่านซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดเล็กๆ น้อยๆ ด้วย ตนเอง			
7	ท่านชอบซื้อรองเท้าหลากหลายแบบ			
8	เมื่อก๊อกน้ำที่บ้านเปิดทิ้งไว้ท่านจะรีบปิดทันที			
9	ท่านเปิดก๊อกน้ำให้ไหลขณะล้างจาน			
10	ท่านปฏิบัติหลังการใช้ห้องน้ำดังนี้ ใช้ขันตักราด 1-2 ขัน หรือกดชักโครกเพียงครั้งเดียว			
11	ท่านนำเงินที่สะสมไว้ซื้อของเฉพาะที่มี ประโยชน์			

ลำดับที่	คำถาม	ทำประจำ	ทำบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
12	ก่อนใช้จ่ายเงินท่านจะคำนึงถึงความจำเป็นก่อนทุกครั้ง			
13	ท่านซื้อของตามเพื่อนแม้จะไม่ใช่ว่าจำเป็น			
14	ท่านเลือกรับประทานอาหารเฉพาะที่มีประโยชน์และราคาถูก			
15	ท่านใช้กระเป๋าหนังจากต่างประเทศ			
16	ท่านใส่เสื้อผ้าที่ผลิตจากต่างประเทศ			
17	ท่านคิมน้ำอัดลมแทนน้ำเปล่า			
18	ถ้ายังไม่มืดมากท่านก็ยังไม่เปิดไฟ			
19	ท่านใช้เพจเจอร์/โทรศัพท์มือถือ			
20	ท่านสอนลูกให้ตั้งใจเรียน เพื่อจะได้ไม่ต้องเรียนพิเศษ			
21	เมื่อเห็นก๊อกน้ำที่ทำงานเปิดทิ้งไว้ท่านจะเข้าไปปิด			
22	วันหยุดท่านชอบดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้าน			
23	เมื่อไม่สบายเล็กน้อยท่านก็จะเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน			
24	ท่านใช้การขึ้นบันไดแทนการใช้ลิฟท์			

ลำดับที่	คำถาม	ทำประจำ	ทำบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
25	ท่านชอบรับประทานอาหารนอกบ้าน			
26	ท่านสอนลูกให้ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด			
27	ท่านรับประทานอาหารหมดจานทุกครั้ง			
28	ท่านแต่งตัวตามแฟชั่นเสมอ			
29	ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ที่ทำงาน แทนการซื้ออ่านเอง			
30	ไปเที่ยวแต่ละครั้งท่านจะถ่ายภาพไว้หลายๆ ม้วน			

แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดทั่วไปของบุตรวัยรุ่น

คำชี้แจง กรุณาเลือกข้อความโดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง []

1. ท่านเป็นนักเรียนเพศ [] ชาย ระดับชั้น [] มัธยมศึกษาปีที่ 1
[] หญิง [] มัธยมศึกษาปีที่ 3
[] มัธยมศึกษาปีที่ 5
2. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ
[] บิดา และมารดาของตนเอง
[] บิดา หรือมารดาเพียงคนเดียว
[] ไม่ได้อาศัยกับบิดา มารดา
3. การศึกษาของท่าน
[] เกรดเฉลี่ย 2.25 ลงมา
[] เกรดเฉลี่ย 2.26-2.75
[] เกรดเฉลี่ย 2.76 ขึ้นไป

แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ 2540-2541 ของบุตรวัยรุ่น

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องด้านขวามือ
ของคำถามที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงมากที่สุด

ลำดับ ที่	คำถาม	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1	ปัญหาเศรษฐกิจขณะนี้ไม่ได้รุนแรงอย่างที่คิด					
2	ในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเช่นนี้ทุกคนต้องใส่ใจกับการประหยัดพลังงาน					
3	ท่านเห็นด้วยกับคำขวัญ “กินของไทย ใช้อย่างไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด”					
4	ปัญหาเศรษฐกิจเป็นเรื่องน่าเบื่อ					
5	ท่านควรตรวจสอบรอบรั้วของท่อน้ำในบ้าน					
6	ท่านควรนำน้ำที่เหลือจากใช้ซักผ้า ล้างจาน มารดคันไม้					
7	ท่านเป็นผู้หนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจได้					
8	ท่านควรชักชวนสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนๆ ร่วมกันประหยัด					
9	เราทุกคนควรร่วมมือกับนโยบายของรัฐบาล					
10	ท่านรู้สึกท้อแท้ที่เห็นคนไทยไม่กระตือรือร้นแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ					

ลำดับ ที่	คำถาม	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
11	ฐานะความมั่นคงของประเทศขึ้นอยู่กับ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนใน ชาติ					
12	ท่านภูมิใจที่ได้ช่วยประเทศชาติในยาม วิกฤต					
13	ควรระงับการจัดงานวันเกิดและงาน รื่นเริงต่างๆ					
14	ท่านควรวางแผนหาอาชีพเสริมเพื่อหา รายได้ช่วยครอบครัว					
15	เศรษฐกิจในปีนี้น่าตกต่ำมากที่สุดเท่าที่เคย พบมา					
16	ท่านตั้งใจจะสอนน้องๆ ให้รู้จักประหยัด อดออม					
17	เรื่องเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่ยังอยู่ไกลตัว					
18	การไปเรียนต่อต่างประเทศไม่ส่งผล กระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ					
19	การปั่นหุ้น การปล่อยเงินกู้ในระบบ เป็นเหตุส่วนหนึ่งให้เกิดภาวะวิกฤตทาง เศรษฐกิจ					
20	ภาวะเศรษฐกิจในขณะนี้ถ้าทุกคนร่วมมือ ร่วมใจกัน ก็สามารถแก้ไขปัญหาคได้					
21	ควรบอกให้สมาชิกในครอบครัวรับรู้ ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมอย่างยิ่ง					

ลำดับ ที่	คำถาม	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
22	ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในขณะนี้ เป็นปัญหาเฉพาะของคนในกรุงเทพฯ เท่านั้น					
23	การที่บิดา มารดา ไม่ขึ้นค่าใช้จ่ายให้ ในปีเพราะเศรษฐกิจไม่ดี					
24	รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ อย่างเร่งด่วน					
25	ควรวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัว ให้รัดกุมมากขึ้นกว่าเดิม					
26	ค่าเงินบาทอ่อนตัว แสดงว่าเราสามารถ ซื้อสินค้าได้มากขึ้น					
27	การใช้สินค้านำเข้าจากต่างประเทศเป็นสิ่งที่ แสดงถึงรสนิยมและความทันสมัย					
28	เราควรสนับสนุนซื้อสินค้าที่คนไทยผลิต					
29	ควรจัดลำดับความสำคัญของสิ่งของที่ จำเป็นต้องซื้อและซื้อของตามลำดับที่ จัดไว้					
30	การส่งสินค้าออกให้มากขึ้นจะช่วยแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจได้					

แบบสอบถามพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่น

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องด้านขวามือ
ของคำถามที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงมากที่สุด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ลำดับที่	คำถาม	ทำประจำ	ทำบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
1	ท่านชอบซื้ออุปกรณ์เครื่องเขียนลายการ์ตูนจากประเทศญี่ปุ่น เช่น เค โตะ, คิตตี้			
2	ท่านชอบซื้อของเล่น หรือ วิดีโอเกมส์			
3	ท่านชอบซื้อสินค้าจำนวนมากเกินความจำเป็น			
4	ท่านไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้อยู่			
5	ท่านอาบน้ำโดยใช้ขันดักอาบแทนการใช้ฝักบัวหรืออ่างอาบน้ำ			
6	ท่านซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดเล็กๆ น้อยๆ ด้วยตนเอง			
7	ท่านชอบซื้อรองเท้าหลากหลายแบบ			
8	เมื่อก๊อกน้ำที่บ้านเปิดทิ้งไว้ท่านจะรีบปิดทันที			
9	ท่านเปิดก๊อกน้ำให้ไหลขณะล้างจาน			
10	ท่านปฏิบัติหลังการใช้ห้องน้ำดังนี้ ใช้ขันดักกรด 1-2 ชั้น หรือกดชักโครกเพียงครั้งเดียว			
11	ท่านนำเงินที่สะสมไว้ซื้อของเฉพาะที่มีประโยชน์			

ลำดับที่	คำถาม	ทำประจำ	ทำบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
12	ก่อนใช้จ่ายเงินท่านจะคำนึงถึงความจำเป็นก่อนทุกครั้ง			
13	ท่านซื้อของตามเพื่อนแม้จะไม่ใช่สิ่งจำเป็น			
14	ท่านเลือกรับประทานอาหารเฉพาะที่มีประโยชน์และราคาถูก			
15	ท่านใช้กระเป๋าหนังจากต่างประเทศ			
16	ท่านใส่เสื้อผ้าที่ผลิตจากต่างประเทศ			
17	ท่านคิมน้ำอัดลมแทนน้ำเปล่า			
18	ถ้ายังไม่มืดมากท่านก็ยังไม่เปิดไฟ			
19	ท่านใช้เพจเจอร์/โทรศัพท์มือถือ			
20	ท่านพยายามตั้งใจเรียน เพื่อจะได้ไม่ต้องเรียนพิเศษ			
21	เมื่อเห็นก๊อกรั้วที่โรงเรียนเปิดทิ้งไว้ท่านจะเข้าไปปิด			
22	วันหยุดท่านชอบดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้าน			
23	เมื่อไม่สบายเล็กน้อยท่านก็จะเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน			
24	ท่านใช้การขึ้นบันไดแทนการใช้ลิฟท์			

ลำดับที่	คำถาม	ทำประจำ	ทำบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
25	ท่านชอบรับประทานอาหารนอกบ้าน			
26	ท่านใช้ดินสอจนกว่าจะหมดแท่ง			
27	ในช่วงปีละทอมท่านตั้งใจจะพักผ่อนอยู่กับบ้าน			
28	ท่านเปิดพัดลม/เครื่องปรับอากาศตลอดเวลาที่อยู่ที่บ้าน			
29	ท่านชวนเพื่อนไปเที่ยวสวนสนุก/ชมภาพยนตร์			
30	เมื่อมีเวลาว่างท่านจะ ไปเล่นตู้เกมส์			

ภาคผนวก ข

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 44 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	บิดา		มารดา		บิดา มารดา	
1. อายุของบิดา มารดา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
40 ปี หรือต่ำกว่า	99	22.0	186	42.0	285	31.7
41-50 ปี	260	57.8	236	52.0	496	55.1
51 ปี หรือสูงกว่า	91	20.2	28	6.0	119	13.2
รวม	450	100.0	450	100.0	900	100.0
2. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา						
ต่ำ	152	33.7	193	43.0	345	38.3
ปานกลาง	181	40.3	147	33.0	328	36.5
สูง	117	26.0	110	24.0	227	25.2
รวม	450	100.0	450	100.0	900	100.0
3. รายได้ของบิดา มารดา						
ต่ำ	89	19.8	102	23.0	191	21.2
ปานกลาง	238	52.9	218	48.0	456	50.7
สูง	123	27.3	130	29.0	253	28.1
รวม	450	100.0	450	100.0	900	100.0
4. อาชีพของบิดา / มารดา						
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	109	24.2	90	20.0	199	22.0
พนักงาน หรือลูกจ้างเอกชน	136	30.2	124	28.0	260	29.0
ประกอบอาชีพส่วนตัว	205	45.6	236	52.0	441	49.0
รวม	450	100.0	450	100.0	450	100.0
					บุตรวัยรุ่น	
5. เพศของบุตร					จำนวน	ร้อยละ
ชาย					216	48.0
หญิง					234	52.0
รวม					450	100.0

ตาราง 44 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	บุตรวัยรุ่น	
<u>6. ระดับชั้นเรียนของบุตร</u>	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	150	33.3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	150	33.3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	150	33.3
รวม	450	100.0
<u>7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร</u>		
ต่ำ	139	30.9
ปานกลาง	118	26.2
สูง	193	42.9
รวม	450	100.0

จากตาราง 44 พบว่ากลุ่มบิดา ที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 57.8) มีการศึกษาระดับปานกลาง คือ สูงกว่าประถมศึกษาแต่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 40.3) มีรายได้ระดับปานกลาง คือเงินรายรับและรายจ่ายเมื่อหักกลับกันแล้วมีใช้จ่ายเพียงพอ แต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ (ร้อยละ 52.9) และประกอบอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 45.6)

ในกลุ่มมารดาที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 55.1) มีการศึกษาระดับต่ำ คือ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 43.0) มีรายได้ระดับปานกลาง คือ เงินรายรับและรายจ่ายเมื่อหักกลับกันแล้วมีใช้จ่ายเพียงพอ แต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ (ร้อยละ 48.0) และประกอบอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 52.0)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มของบุตรวัยรุ่นที่ศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็น บุตรเพศชายพอกๆ กับบุตรเพศหญิง (ร้อยละ 48.0 และ ร้อยละ 52.0 ตามลำดับ) ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,3 และ 5 ในจำนวนระดับชั้นละเท่าๆ กัน(ร้อยละ 33.3) และบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงคือเกรด 2.76 ขึ้นไป (ร้อยละ 42.9)

ตาราง 45 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

โรงเรียน	ระดับชั้น	บิดา	มารดา	บุตรวัยรุ่น
1. บดินทร์เคหา (สิงห์ สิงหเสนี)	ม. 1	50	50	50
	ม. 3	50	50	50
	ม. 5	50	50	50
2. ฤทธิยะวรรณาลัย	ม. 1	50	50	50
	ม. 3	50	50	50
	ม. 5	50	50	50
3. มัธยมวัดสิงห์	ม. 1	50	50	50
	ม. 3	50	50	50
	ม. 5	50	50	50
รวม		450	450	450
รวมทั้งสิ้น	1,350			

ชื่อ นางสาวสุภัทรา เสงวณิชย์
เกิดวันที่ 16 กันยายน 2509
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 119/376 หมู่บ้านอมรินทร์นิเวศน์ 3/4 ถนนสายไหม
แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10210
ตำแหน่งการทำงาน หัวหน้าหน่วยพนักงานสัมพันธ์
ส่วนอำนวยการพนักงาน
ฝ่ายการพนักงาน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ฝ่ายการพนักงาน
1222 ถนนพระรามที่ 3 แขวงบางโพธิ์ เขตยานนาวา
กรุงเทพฯ 10120
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี
จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2532 ร.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) จากจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2541 กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัด
ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

บทคัดย่อ
ของ
สุภัทรา เสงวนิชย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น 2) เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ 3) เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัคของบุตรวัยรุ่นเมื่อจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัค ในกลุ่มบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น 5) เปรียบเทียบการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัค ของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ในโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะ-วรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 1,350 คน เป็นบิดา 450 คน มารดา 450 คน และบิดา 450 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และแบบสอบถามพฤติกรรมประหยัค วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ตั้งระดับนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนพฤติกรรมประหยัค พบว่า บิดา มารดา มีพฤติกรรมประหยัคในระดับสูง แต่บุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมประหยัคในระดับปานกลาง
2. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุ รายได้ และอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน
3. มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 แตกต่างกัน แต่บิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน โดยมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง และต่ำ และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มี

ระดับการศึกษาค่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 สูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลาง

4. บิดา มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน

5. บิดา มารดา ของบุตรวัยรุ่นที่มี ระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน โดยบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาค่ำ มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีระดับการศึกษาปานกลาง และสูง ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลางและสูง มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน สำหรับบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูง และบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้ปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่าบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีรายได้สูง ในมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาและรายได้ปานกลาง และสูง และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาและรายได้ปานกลาง มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูง

6. มารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดแตกต่างกัน ส่วนบิดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน โดยในมารดาพบว่า มารดาของบุตรวัยรุ่นที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีพฤติกรรมประหยัดสูงกว่ามารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ส่วนมารดาของบุตรวัยรุ่น ที่มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีประกอบอาชีพส่วนตัว และมารดาของบุตรวัยรุ่นที่มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน

7. บุตรวัยรุ่นที่มีเพศ และระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน

8. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.2540-2541 สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ไม่แตกต่างกัน

9. บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมประหยัด สูงกว่าบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และปานกลาง กับบุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ มีพฤติกรรมประหยัดไม่แตกต่างกัน

10. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประ-
หัยทั้งในบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

11. บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ.
2540-2541 และพฤติกรรมประหัยแตกต่างกัน โดยบิดา มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทาง
เศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหัยสูงกว่าบุตรวัยรุ่น ส่วนในบิดาและ
มารดา มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหัยไม่
แตกต่างกัน

ECONOMIC CRISIS DURING 1997-1998 PERCEPTION AND
ECONOMICAL BEHAVIOR OF FATHERS, MOTHERS AND TEENAGERS

AN ABSTRACT

BY

SUPATRA HENGVANICH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purposes of this study were 1) to study the level of economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior of fathers , mothers and teenagers, 2) to compare the economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior of fathers and mothers in term of age , educational , income and occupation, 3) to compare economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior of teenagers in term of sex , class and academic achievement, 4) to study the relationship between economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior of fathers , mothers and teenagers, and 5) to compare economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior of fathers , mothers and teenagers.

The sample used in this study were fathers , mothers and teenagers who studied in mathayom 1 , mathayom 3 and mathayom 5 in Badindacha (singha singhasanee) , Rithiyawannalai and Mathayomwatsingha during the second semester in 1997 , 450 fathers , 450 mothers and 450 teenagers. The teenagers sample were selected by multi-stage random sampling. The instruments used for collecting data were the questionnaire asking about economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior. The analysis were done by using t-test , one-way analysis of variance , the Newman -Keuls test , Pearson's product moment correlation coefficient. The level of significant was set at .05.

The results were as follow :-

1. The level of economic crisis during 1997-1998 perception of fathers , mothers and teenagers were rather high. The level of economical behavior of fathers and mothers were high but the level of economical behavior of teenagers were middle.
2. Fathers and Mothers who were different in ages , incomes and occupations had no significant difference in economic crisis during 1997-1998 perception.
3. Mothers who were different in education had difference in economic crisis during 1997-1998 perception but fathers who were different in educations had no difference in economic crisis during 1997-1998 perception , especially mothers who had high level of education had more economic crisis during 1997-1998 perception than ones who had middle and low level of education and mothers who had low level of education had more economic crisis during 1997-1998 perception than ones who had middle level of education.

4. Fathers and Mothers who were different in ages had no difference in economical behavior.

5. Fathers and mothers who were different in educations and incomes had difference in the economical behavior, especially fathers who had low level of education had more economical behavior than ones who had middle and high level of education but fathers who had middle and high level of education had no difference in economical behavior. Fathers who had low income had more economical behavior than ones who had high income, and fathers who had middle income had more economical behavior than ones who had high income. Mothers who had low level of education and income had more economical behavior than ones who had middle and high level of education and income and mothers who had middle level of education and income had more the economical behavior than ones who had high level of education and income.

6. Mothers who were different in occupation had difference in economical behavior but fathers who were different in occupations had no difference in economical behavior, especially mothers who had the private occupation had more economical behavior than ones who had the government officer but mothers who were employee and government officer, and mothers who had the private occupation and mothers who were employee had no difference in economical behavior.

7. There were no different in economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior of teenagers who were different in sex and classes.

8. Teenagers who had high academic achievement had more economic crisis during 1997-1998 perception than ones who had middle and low academic achievement, but teenagers who had middle and low academic achievement had no difference in economic crisis during 1997-1998 perception.

9. Teenagers who had high academic achievement had more economical behavior than ones who had low academic achievement, but teenagers who had high and middle academic achievement, and teenagers who had middle and low academic achievement had no difference in the economical behavior.

10. There were positive relationship between economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior in fathers, mothers and teenagers.

11. Fathers , mothers and teenagers had difference in economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior., especially fathers and mothers had more economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior than teenagers , but fathers and mothers had no difference in economic crisis during 1997-1998 perception and economical behavior.